

Januar 2010

Št.

044

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI ULICE

Odgovorna urednica:

Špela Razpotnik

Izvršna urednica:

Katja Bizjak

Tehnična urednica:

Maja Vižintin

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Tomislav Gruđen,

Gregor B. Hann, Luna Jurančič Šribar

Sodelavci uredništva:

Maruša Bertonec, Smiljana Bradonjič, Mirjam Gostinčar, Janez Kompare,

Anica Kozjek, Roman Lasnik, Miran Možina, Marko Nakrič, Urban Tarman,

Nina Varesko, Aleš Verhovnik

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Katja Bizjak

Ilustracije:

Ban, Matilda M. Dobro, Nik Knez,

Damjan Majkič, Tjaša Žurga

Fotografiji na ovitku:

Jaka Adamič, Dnevnik

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

05100-8012105010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

041 291 760

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajate časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljate le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz sam/a.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za kulturo --

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve -- Ministrstvo za zdravje --

FIHO -- Urad za mladino -- MOVIT -- Consumer Focus -- Determine

Podprto s subvencijo Islandije, Lihtenštajna in Norveške preko Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma.

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

OH, TA NESKONČNI JANUAR

foto: Matilda M. Dobro

Leto je naokoli, veseli december je hitro minil, sedaj pa je tu dolg – za marsikoga prazen in mrzel – januar. Toda v našem društvu ni nič praznega, veliko brezdomcev nas sodeluje pri raznih dejavnostih, ki jih društvo ponuja. Tudi sam sem se odločil, da se vključim med sodelavce uredništva in kar takoj pričnem z uvodnikom. S Kralji sodelujem že tretje leto in sem dejaven pri raznih društvenih dogodkih in dejavnostih. Na začetku sem sodeloval z gledališko skupino, brez nogometa pač ne morem, bil sem tudi v stanovanjski skupnosti, pred kratkim pa sem se priključil še posredovalnici rabljenih predmetov.

Da ni leto podobno prejšnjemu, je društvo z novim letom pričelo tudi z novimi rubrikami, med njimi sta »kolesarska« in »kuharska« stran ...

Ko se sprehajam po praznih januarskih cestah, velikokrat pomislim, kaj bi človek oziroma posameznik lahko vse počel. Umaknem se na toplo in pri skodelici toplega čaja pričnem sestavljati uvod. Po glavi mi roji veliko misli in odločen sem, da jih spravim na papir. A omenjeni veseli december mi je vzel veliko energije, toda kot marsikdo ne obupuje, tako tudi jaz ne ...

Sam sem velik ljubitelj kolesarstva, zato zelo podpiram novo rubriko in že vzklikam naše staro geslo: »Vsi na kolo za zdravo telo!« S skupnimi močmi moramo rešiti našo mamo Naravo ter preprečiti štirinožnim motornim konjičkom, da pustijo naše že onesnaženo ozračje pri miru. Vsakemu mlademu tako priporočam kolo, ne pa avtomobila. S kolesom se počasi daleč pride, z avtom pa s hitrostjo, a kolo pušča mamo Naravo nedotaknjeno in še naše telo krepi ... Že res, da so sedaj mrzli meseci, toda po nekaj metrih se telo na kolesu ogreje. Sam imam kolo in se z njim prevažam tudi v mračnih januarskih dneh.

Stopim z mrzlega kolesa in se odpravim proti domu, ki ga s ponosom spet vsak dan pozdravljam in si pravim: »Ljubo doma, kdor ga ima!« Stopim pred štedilnik in si pripravim nekaj toplega za pod zob. Marsikdo tega ne more ali pa noče – toda vsakdo mora imeti dom ... Z rubriko Ljudska kuhna vam bomo v naslednjih mesecih predstavili tudi kak brezdomski recept. Jaz zelo rad kuham, a še rajši jem!

Na žalost pa se v društvu v mrzlih dnevih dogajajo tudi stvari, ki jih ne bi privoščil nikomur. Veliko brezdomcev krši pravila prodaje, marsikdo ne pomisli na posledice, ki ga lahko doletijo. Na hitro lahko zmrzne kakor mala sinička sredi velikega kupa snega. Njej ni bila nudena pomoč, kot je bila na primer kakšnemu odvisniku. Veliko mojih prijateljev in prijateljic me sprašuje: »Ja, kaj bomo pa delali danes v tem mrzlem dnevu?« Na hitro jim odgovorim, da si mora vsak najti topel žarek v svojem srcu in tako mu bo mrzel dan hitreje minil. Ob tem jim razložim, da včasih tudi sam ne najdem rešitve. A prej ali slej rešitev pride kot vroča juha v hladen krožnik ...

Sam verjamem, da se vse da premagati. Tudi ta pust januar ni tako kritičen, kot zgloda ... Vse mine in tako se še prehitro vprašamo: »Kam pa je šel ves ta čas?« Resda so časi težki, toda veliko stvari je odvisnih le od nas. Tudi meni se je pripetila velika nesreča, ko sem izgubil najdražjo osebo, ki me je hranila in me podala na to pot, ki jo prestajam sedaj. Bil sem zelo na tleh, toda s pomočjo srčne topline in pa kroga svojih prijateljev, ki mi stojijo ob strani, se na tej zasneženi trnovi poti veselim vročih in toplih dni, ki prihajajo za mrzlo zimo.

Za konec svojega prvega uvodnika pa vam toplo priporočam, da kjer koli v mrzlih dneh srečate kakega brezdomca, sezite v svoje denarnice in mu izročite kak evro. Mogoče se tudi vam pripeti, da ostanete na cesti ... Ne vem, kaj naj vam napišem za konec ... Prebirajte našo revijo tudi v tem letu. Pa brž na kolo in kaj zdravega si skuhajte!

Upajmo, da bo letošnje leto boljše – pa seveda naprej brez obupa, kajti kdor pričakuje v življenju kaj pozitivnega, se mu to tudi zgodi.

Aleš V.

Kazalo:

To sem jaz:

foto: Tomislav Gruden - GTS

MARIO

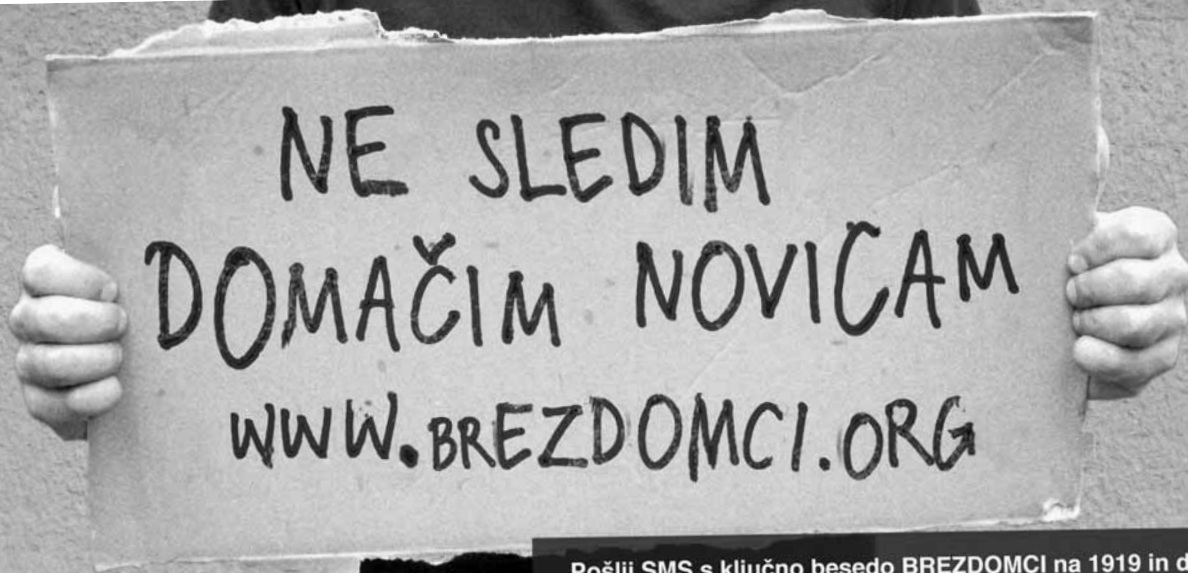
Star sem 61 let, rojen sem bil meseca aprila v Solkanu in kot otrok večino časa preživel pri stricu in teti v Italiji. Pred vstopom v prvi razred me je oče prišel iskat in vrnil sem se v Prestranek, kjer je živela moja družina. Oče in mama sta se s spoznala v brigadi ob graditvi proge Brčko-Banoviči in Doboj-Sarajevo, kasneje sta se tudi poročila, čeprav je materin oče nasprotoval njuni poroki. Moj oče, ki je otroštvo preživel v domu za sirote in otroke revnih staršev, se je kasneje še v stari Jugoslaviji izučil za inženirja, med vojno pa je bil tudi izgnan na prisilno delo v Nemčijo ... Verjetno so razmere naredile svoje: postal je naporen človek, pijančeval je in preganjal ženske, zato v družini nisem dobil take pozornosti, kot sem jo želel ali potreboval. Oče je bil med drugim tudi zagrižen komunist, zaposlil se je kot nadzornik pri železnici v Postojni. Z njim v zvezi mi je najbolj ostalo v spominu, da sem v prvem razredu dobil cvek iz risanja, saj je učiteljica opazila, da mi je sliko pravzaprav narisal oče. V četrtem razredu pa sem se potrudil sam in dobil štirico iz risanja za portret kurenta. Osmi razred sem dokončal v večerni šoli v Novi Gorici, potem pa se kot navaden delavec zaposlil na kovačiji. V okviru Goriških strojnih tovarn in livarn Nova Gorica sem končal program poklicne šole za ključavničarskega monterja. Že od nekdaj me je veselilo razstavljati razne tehnične stvari, v času, ko sem prihajal na obiske k teti v italijanski del Gorice, sem pogosto pomagal v sosedovi garaži; le-ta je imel tam popravljalnico koles. Vedno mi je dal nekaj denarja za sladoled in čigumije, česar se pri nas ni dalo dobiti.

Šola, ki sem jo končal, je potekala tako, da smo imeli devet mesecev pouk, potem devet mesecev prakse in spet tako naprej do zaključenih štirih let. Po končani šoli sem za 16 mesecev odšel v vojsko, najprej v Aleksinac in potem na prekomando v Prištino. Tam sem zagreto risal, saj me je že od nekdaj poleg tehnike privlačila tudi umetnost. Vodji sanitetnega oddelka sem narisal Elvisa Presleyja, nad katerim je bil navdušen. Ko pa sem se vrnil iz vojske, sem v Goriških strojnih tovarnah Nova Gorica delal še 18 let, sam sem izumil dva patenta, za katera sem dobil tudi denarno nagrado. Ko sem se ločil, sem dal odpoved. Sledila so leta priložnostnih del, obiral sem grozdje v Italiji, delal najprej kot monter aparatov za sladoled, potem pa kot monter v pekarni in bil pet let zaposlen v Cimosu Senožeče. Kot predstavnika sindikata me je zaradi udeležbe pri stavki direktor šikaniral. Sedaj pa sem v Ljubljano prišel z namenom, da odprem s. p. Že od malega se rad ukvarjam s športom, najraje sem smučal, nekaj let sem tudi treniral judo in bil peti na svetovnem prvenstvu v Ljubljani, menda leta 1978. Treninge sem opustil, ko sem se oženil. Moja največja želja je še naprej ustvarjati v umetnosti: risanje (akvareli, tempera, olje), kiparjenje, umetniško kovaštvo in inovacije. Rad bi odprl s. p., ki bi vključeval vse naštetu – s poudarkom na prikazu in izvedbi postopkov. Poleg tega pa si želim tudi diplomirati.

Mario

03
KRALJI
ULICE

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 DOLGČAS
- 6 NAJPREJ STANOVANJE!
- 8 TATU ZGODBA
- 8 TAUBI
- 9 TRETJE VOLITVE PREDSTAVNIKA PRODAJALCEV
- 10 DAMJAN S TRUBARJEVE
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 NIMATE KJE PARKIRAT?
- 17 ILUZIJA ODPISANIH
- 18 ČASOVNA BANKA SLOVENIJE
- 18 JAZ NISEM NANDI, JAZ SEM FERDINAND!
- 19 SOL IN KOPER
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 NAMESTO PAMFLETA
- 21 KRALJ IN KRALJ
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 23 LJUDSKA KUHA
- 24 GOGIJEVA KOLUMNA
- 25 IZZA REŠETK
- 25 KORAKI PO POROKI
- 26 PRED 100 LETI
- 27 PISMA BRALCEV
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ULIČNI HOROSKOP
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

Tjaša Zurga

Odrinila je težka vrata stare stavbe, kjer zaudarja po zatoihlem, po gnilobi in nudi zatočišče mnogim narkomanom in njihovim štirinožnim prijateljem. Po obvezni vsakodnevni dozi metadona sledi dopoldansko druženje v skupnem ogrevanem prostoru ob cigaretah, čaju in srhljivih zgodbicah prejšnjega dne. V vrsti čakajo tudi psi, ki bolje izgledajo od svojih gospodarjev in čakajo na obvezen piškot. Vsakomur svoje. Pogosto eden zmanjka tako čez noč. Sledi objokovanje do naslednjega odmerka. A že naslednji dan prinese novega odvisnika. Najhujše je okrog božiča in novoletnih praznikov. Takrat zbežijo. V nebo ...

Sprašujem se, koliko je iskrene žalosti v teh ugaslih očeh, saj so se že večkrat izkazali kot prodane duše. Največkrat brez denarja lažejo, kradejo, si izmišljajo nemogoče izgovore in se kljub metadonskemu zdravljenju mnogi še fiksajo in si povzročajo nove odprte in težko ozdravljive rane na telesu. Neusmiljeno. Deli jim metadon, jih posluša in jim gleda v oči. Kako dolgo še ... Ob določeni uri ga ni. Že dolgo ga je spravljal v bolnico na operacijo kolka, saj ni več hodil, temveč le skakljal po eni nogi. Kadar se je zagledala v tega visokoraslega fanta svetlih las in sijočih oči, jo je stisnilo pri srcu. Nikogar nima, da bi poskrbel za njegovo zdravje. Njegova nadarjenost za glasbo je usahnila v rosnih letih, ko je alkohol pobral očeta in mamo. Vzelo je tudi njega. Mamila ga vrtinčijo in meljejo že nekaj let. Ne zna se več smejati, jokati, čustva so mrtva. Živi v svojem svetu in mu je vseeno, da ga nihče ne razume. Vsako jutro je prihajal s svojim kosmatim prijateljem, a je tudi njega izgubil. Ne jokal, tulil je ob pripovedi, kako mu je olajšal smrt s svojim nedeljskim odmerkom metadona. Tako rad ga je imel, samo njega je imel rad. Naročje je ostalo prazno.

Pa ji je bil le hvaležen za dolge pogovore in skrb za njegovo zdravje, za prižiganje iskric, da bi se vrnil v svet glasbe, da bi spet našel sebe, da bi se rešil pekla odvisnosti, da bi začutil svet okoli sebe. Ob odhodu v bolnico mu je obljubila, da ga bo v četrtek obiskala in ga oskrbela z metadonom. Vedela je, da bo po zahtevni operaciji obsojen na dolgo ležanje. Pred obiskom je dvignila telefon. Na njegov mobitel se je odzval čudno spremenjen glas. Ni ga spoznala. Spremembo je pripisala narkozi, kar se pogosto dogaja.

»Halo, zdravo, Mira tukaj. Si v redu? Kako si prestal operacijo? Te močno boli? Dobivaš zdravila proti bolečinam?«

»Nič hudega, mislil sem, da bo huje. Ker imam na nogi neko protezo, že hodim, celo v parku sem že bil.«

Začudila se je, kako je mogoče, da le nekaj dni po operaciji kolovrati okrog. Pa o neki protezi govori. Nemogoče!

»Imaš dosti dela? Kako je z mojimi frendi? Je kdo zmanjkal te dni?«

Pogovor je tekel živahno. Poročala mu je o dinamiki, ki vlada v metadonskem centru, o prašičji gripi, ki je nekatere že položila, o programu, ki ga je zasnovala za skupno novoletno praznovanje, in o novih azilantih, ki so potrkali na vrata centra in zaprosili za pomoč.

Obljubila mu je, da ga naslednji dan obišče, in se poslovila:

»Nasvidenje jutri, Nino! Se vidiva!«

Spremenjeni glas je odvrnil:

»Jaz nisem Nino, sem njegov sosed. Dolgčas mi je, nihče me ne obišče. Zaželel sem si pogovora. Nino je pod tušem.«

Katarina Kalaba

PARADOKS

NE POZNAM PARADOKSA. KAKO NEUMNO, VSE JE DOVOLJENO.
PA VENDAR SE ZDI, DA JE Z MENOJ, HOČE VEN.
KO VETER ZAIGRA OSTRO SVOJO PESEM NA ZEMLJI IN NEBU, SE MI ZDI,
DA IMAM KRASNE MISLI. IZKRIČIM JIH LE VETRU.
ŽELIM SE IGRATI S PRIJATELJEM. NE, KER TO JE PARADOKS.
LJUBITI SE Z LJUBIMCEM PARADOKSALNO. GOVORIM S SEBOJ SAMO TAKO.
TELO PLEŠE, USTNICE STISKAJO, KRIKA PA NI. LE DA NEKJE ZASLIŠIM:
»PARADOKS!« BRIGA ME ZANJ. NAJ GRE K VRAGU POD ZEMLJO.

BARBARA JOZELJ

GLOBOK NEMI KRIK
V LEDENO MRZLI ZIMSKI NOČI,
STRELA SKOZI NEBO SRCA,
DEŽ ODREŠITVE KAPLJA SKOZI OBRAZ.
S SEBOJ ODNAŠA MOJE SOLZE TEŽKE.

ANASTASIA OM

MOJE SANJE - so košček narave, čiste,
nedolžne, kot jutranja zarja

A bolečina goreča neusmiljeno žge
v sanje odeto mi toplo srce:
le moje sanje na košček narave
svetijo nežno v bolest nemoči.

Toda vedrino iz duše in lic
ravno te sanje na košček narave -
tudi če malce je grenka, gori:
vedno, še vedno, ko upa na jutri.

Kakšen bo jutri, kako bo in kaj,
kaj bo prinesel še razen skrbi?
Naj bi nalagal si novih bremen:
raje sem danes in tukaj, sedaj.

Kar pa je včeraj bilo, je že šlo,
danes, sedaj sem pripravil nasmeh,
ravno sem stopil korak za seboj:
droben in skromen, toda naprej.

Lojze Smole

05
KRALJI
ULICE

VSAKDANJI DRUŠTVENI UTRINEK

foto: Tomislav Gruđen - GTS

Dostava oblačil v rokah našega Marka Kepe.

PRVO LETO IN POL PROJEKTA NAJPREJ STANOVANJE!

Novembra 2008 je v Ljubljani potekala mednarodna konferenca z naslovom *Najprej stanovanje!*, o kateri smo poročali v lanski decembrski številki *Kraljev ulice*. Potem je bil tej temi posvečen skoraj v vsaki številki *Kraljev ulice* letnika 2009 vsaj en prispevek, običajno na strani 16. Z decembrom 2009 pa se je zaključil istoimenski pilotski projekt¹, ki smo ga v društvu izvajali že eno leto in pol. V tem času smo k nam prenesli nov model dela z Norveške, ga prilagodili našim razmeram in ga preizkusili; z letom 2010 pa projekt teče naprej, zdaj nič več kot pilotski, poskusni program, ampak kot redni program, ki sta ga in ga bosta še naprej predvidoma sofinancirala predvsem dva financerja, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ter Mestna občina Ljubljana.

VSEBINA PROJEKTA

Za kaj v tem projektu sploh gre? Na cesti mnogokrat slišimo, kako kak mimoidoči reče brezdomcu, ki morda berači ali pa služi denar s prodajo *Kraljev ulice*: »V službo pojdi!« ali pa: »Najprej nehaj z drogami, potem se bodo pa tudi druge stvari uredile.« (Ali pa se da razumeti, da tako misli, tudi če ne reče čisto tako.) V nasprotju s tem so pripovedi mnogih brezdomcev pri nas in v tujini, ki pričajo o tem, kako težko se je zaposliti, prenehati z drogami, si urediti dokumente ali pa si kakor koli drugače izboljšati življenje, če se nimaš kje umiti, če ne moreš imeti nobene lastnine, če ne moreš biti siguren, kje boš to noč spal, oziroma če nimaš niti najmanjšega prostora, kjer lahko uživaš vsaj minimalno varnost. Mimoidoči tudi ne vedo, kako težko je kamor koli napredovati, če si človek, ki morda sploh nikoli ni imel doma (razen rejništev, vzgojnih zavodov in podobnih ustanov) ali pa ki je morda zadnjih deset let preživel na cesti.

Zaradi tega se je razvilo geslo »Najprej stanovanje!«, ki to zdravo razumsko pojmovanje postavlja na glavo. To geslo izraža prepričanje, zdaj že podprto z mnogimi izkušnjami v evropskih državah, da je nastanitev oziroma relativno varno stanovanje praviloma nujen pogoj, da si posameznik uredi tudi druga življenjska področja in na njih napreduje. Tovrstni programi izhajajo iz načela, da je pravica do stanovanja ena od temeljnih in neodtujljivih pravic ljudi. Njihov namen je prispevati k uresničevanju te pravice za skupino brezdomcev, ki so praviloma večkratno in izjemno socialno izključeni in imajo slabše možnosti za uresničevanje oziroma doseganje te pravice.

Tudi naš program »nastanitvene podpore za brezdomne« je te vrste. Na osnovi naših, zdaj že večletnih izkušenj, smo prišli do spoznanja, da brezdomci glede na kompleksnost, dolgotrajnost in večplastnost socialne izključenosti ter izločenost iz socialnih mrež velikokrat potrebujejo celovito podporo pri ponovnem začenjanju življenja v stanovanju. Ta podpora lahko obsega nastanitveno (kako izpolnjevati mnoge naloge, ki so povezane z bivanjem v stanovanju), zaposlitveno, socialno-odnosno, prostočasno, kulturno in druge razsežnosti. Po naših izkušnjah mnogokrat sama dostopnost stanovanja ne razreši »avtomatično« težav na drugih področjih; za napredovanje na različnih področjih in doseganje stabilnosti sprememb je praviloma potrebnejša dolgoročnejša socialna podpora na različnih področjih življenja. Geslo »Najprej stanovanje!« program tako nadgrajuje z geslom »Najprej stanovanje! – Vendar ne samo stanovanje!«

V avgustu 2008 smo najeli prvo stanovanje v Fužinah. Vanj so se naselili prvi trije stanovalci oziroma udeleženci programa². Ob koncu leta 2009 pa za namene programa uporabljamo že pet stanovanj. V teh petih stanovanjih je doslej bivalo 19 oseb, trenutno pa jih je v njih 14. Konec leta 2009 je minilo že 18

mesecev, odkar se je v tako imenovana »podprta« stanovanja vselil prvi stanovalec. Trije stanovalci so program zapustili in si našli drugo rešitev stanovanjskega vprašanja, dva stanovalca pa sta bila iz programa izključena zaradi različnih kršitev sprejetih pravil.

Na začetku izvajanja projekta smo postavili strokovna izhodišča (ali koncept) programa. V tem konceptu je zapisano, kako naj ta program nastanitvene podpore poteka, kaj v njem delamo in kako spremljamo njegov potek. Skozi poskusno obdobje enega leta in pol smo ta koncept preizkušali in dopolnjevali. V nadaljevanju preberite nekaj več o tem, kako projekt poteka.

NA ZAČETKU OZIROMA PRED VSELITVIJO

O programu zainteresirane obveščajo delavci³ *Kraljev ulice* oziroma o tem informirajo drug drugega. Zainteresirani se nato prijavljajo na listo kandidatov. Vsakih nekaj mesecev, ko se odpre možnost najema novega stanovanja, se izmed vseh prijavljenih za program nastanitvene podpore oblikuje pripravljalna skupina. Ta skupina se večkrat sestane. Prijavljeni se tam spoznavajo ter pogovarjajo o tem, kako in po kakšnih pravilih bo potekalo življenje v skupnih stanovanjih ter kakšne probleme je pri tem pričakovati. Pred sprejemom običajno kandidati izpolnijo tudi poseben vprašalnik o svojih navadah in značilnostih, ki bi utegnile biti pomembne za njih in njihove sostanovalce.

Nato se počasi oblikujejo skupine stanovalcev posameznih stanovanj, ki so pač tedaj na voljo. Doslej so bila stanovanja dvo-, tro- ali štiriposteljna. Bodoči sostanovalci se dogovorijo za natančna pravila, pravice in odgovornosti skupnega življenja, za delitev in pokrivanje stroškov stanovanja itd. Ta pravila se oblikujejo na osnovi modelnih pravil, ki služijo kot izhodišče, nato se zapišejo kot »pravila stanovanja« in jih morajo bodoči sostanovalci sprejeti in podpisati.

Vsak bodoči stanovalec dobi svojega »ključnega strokovnega delavca«, s katerim skupaj izdelata individualni življenjski načrt stanovalca za obdobje prihodnjega leta in pol. V tem načrtu je pomemben element zapis življenjskih ciljev, ki si jih stanovalec sam zastavi za obdobje prihodnjega leta in pol, kolikor traja program.

SPREMLJANJE PROGRAMA

Po podpisu pogodbe med stanovalci in društvom ter podpisu skupno sestavljenih pravil stanovanja se stanovalci vselijo. Program je spremljan in stanovalci so podprti tako, da se vsi stanovalci enkrat tedensko v stanovanju sestanejo skupaj s svojimi ključnimi delavci, pregledajo dogodke preteklega tedna, se – če je to potrebno – pogovorijo o svojih odnosih, sprejmejo

¹ Projekt je podprt s subvencijo Islandije, Lihtenštajna in Norveške preko finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma.

² Uradno ime programa je »Individualizirana in celovita nastanitvena podpora (resettlement) za brezdomne«.

³ V tem prispevku uporabljamo moško obliko za označevanje obeh spolov.

kake nove odločitve in rešujejo morebitne probleme, ki so se vmes pojavili. V večini stanovanj je tak sestanek združen s skupnim pripravljanjem in použitjem kosila ali drugega obroka. Ob tem se izmenjajo in preizkusijo recepti, tisti, ki imajo s tem manj izkušenj, se naučijo kaj skuhati, na koncu pa vsi dobro jedo.

Skozi bivanje v podprtih stanovanjih se praviloma stanovalci posebej sestajajo s svojim ključnim delavcem ter se pogovarjajo o poteku doseganja ciljev iz individualnega življenjskega načrta stanovalca. Tako srečevanje je lahko namenjeno tudi skupnim obiskom ustanov, kjer se urejajo dokumenti, obiskovanju zdravstvenih ustanov in urejanju zdravja ter podobnim opravilom.

Na približno pol leta se organizira za vsakega stanovalca sestanek v razširjeni skupini, kjer poleg njega sodeluje še razširjena skupina strokovnih delavcev programa. Ta sestanek je posvečen evalvaciji bivanja v stanovanju oziroma pogovarjanju o uresničevanju življenjskih ciljev stanovalca, kar je tudi pogoj, da posameznik ostane v programu.

Stanovalci v začetku svojega bivanja v podprtih stanovanjih plačujejo le sorazmerni del tekočih stroškov stanovanja, v drugi polovici bivanja pa začnejo pokrivati tudi iz meseca v mesec večji del najemnine stanovanja z namenom, da si pridobijo izkušnjo o realnih stroških stanovanja ter da bi se na koncu enoinpolletnega obdobja lažje stanovanjsko osamosvojili.

DOPOLNITEV KONCEPTA PROGRAMA NASTANITVENE PODPORE

Bolj ko se bliža konec enoinpolletnega pilotskega izvajanja programa, bolj postaja jasno, da se prav vsi stanovalci po tem času ne bodo zmogli stanovanjsko osamosvojiti. Nekateri so se že, nekateri se še bodo, za drugi del njih kaže, da v uresničevanju življenjskih ciljev, ki so si jih sami zastavili, niso bili zelo uspešni in se ne bodo mogli osamosvojiti, spet za tretje pa ocenjujemo, da so bili v precejšnji meri, vendar še ne dovolj uspešni v smislu priprave za samostojno bivanje. Pri nekaterih se zaradi njihove višje starosti zdi, da bi bila za njih ustrezna možnost namestitve v domu upokojencev, drugi pa čakajo na sprostitev nujne bivalne enote, do katere so upravičeni. Z ozirom na vse to smo programu enoinpolletnega podprtega stanovanja, ki ga sedaj imenujemo »osnovni program«, dodali še »nadaljevalni program«, ki je namenjen enemu delu tistih, ki so uspešno šli skozi osnovni program. Nadaljevalni program je namenjen tistim, za katere obstaja stvarno vidna možnost drugačne bližnje rešitve stanovanjskega problema (na primer dom upokojencev ali nujna bivalna enota), ali pa tistim, ki v programu vidno napredujejo in je moč napovedati, da bodo napredovali še bolj.

KAKO NAPREJ?

Med dosedanjimi stanovalci sta bili dve ženski in 17 moških. Stari so (bili) od 25 do 70 let. Med njimi jih je bilo nekaj z večjimi zdravstvenimi težavami, nekaj zasvojenih z drogami, nekaj s težavami v duševnem zdravju, v povprečju pa s precejšnjim stažem prejšnjega bivanja na cesti. Naj dodamo,

foto: Tomislav Gruden - GTS

kar verjetno bralcev ne bo presenetilo, da je tistih, ki se zanimajo za sodelovanje v tem programu, zelo veliko in veliko več, kot je na voljo ležišč v stanovanjih. V tem trenutku pa kaže, da bo obstoječe financiranje programa zadoščalo tudi vnaprej le za največ 14 mest v programu. Eden od naših ciljev je zato program razširiti in s tem več brezdomcem ponuditi priložnost sodelovanja, za kar pa moramo doseči dodatno financiranje te dejavnosti.

Naša daljnoročna vizija je, da se uresniči načelo, ki ga lahko v zadnjih letih slišimo na vseh evropskih posvetih na temo brezdomstva, namreč da bi morala biti zavetišča le skrajna in kratkoročna možnost ter da bi bilo potrebno vsem zainteresiranim brezdomcem omogočiti prehode v drugačne, bolj varne in dolgoročne oblike namestitve. V mnogih državah govorijo o in tudi dejansko uresničujejo načelo največ treh mesecev, ki naj bi jih brezdomci lahko preživeli v (nočnih) zavetiščih, za tem pa bi jim morali ponuditi možnost bivanja v bolj trajnih in individualiziranih oblikah nastanitve. Ta možnost se morda zdi – glede na dosedanje prakso in finančne možnosti države v času recesije – v kratkem času precej nedosegljiva, a v Kraljih ulice vseeno menimo, da je to še najbolj realna pot do uresnitve deklaracije evropskega parlamenta o »končanju brezdomstva v Evropi do leta 2015«, ki so jo podpisali tudi poslanci iz Slovenije.

Bojan Dekleva

TATU ZGODBA

Trenutni navdih. Prišla, videla, tetovirala.

Anja

08
KRALJI
ULICE

foto: Matilda M. Dobro

TAUBI, 10. DEL

Ekskluzivni intervju o problemu narkomanije s Taubijem, glavnim junakom knjige Tomaža Goloba: Ponovno rojen. V nadaljevanjih. Gre za intervju s samim seboj.

Ali je res, da se odvisnost začne s travo, nato hašiš in tako naprej do najhujših drog?

No, do zdaj bi moralo biti že vsem jasno, da je droga prekletstvo. Droga zasvoji človeka, pa naj bo to trava, ekstazi ali heroin. Človek postane njen suženj – zombi. Tak človek pa vsekakor ni sposoben normalno živeti.

Torej ... v šoli, službi lahko deluje le tisti, ki ima čisto glavo. Marsikdo si dela utvare, da mu droga daje moč in energijo, ki mu pomagata pri študiju, delu. Saj morda mu jo res. Za en kratek trenutek življenja – le za trenutek – potem pa zahteva svoj davek, ki je vse prej kot nežen. Zasvoji glavo in telo in takrat človek ni več zmožen misliti na šolo, delo, dom, temveč misli le še na drogo. Pravzaprav misli le še na to, kako priti do droge. Droga ubira čudna pota pri zaslužnjevanju in uničevanju človeka. Večinoma je res, da začne nekdo s travo in potem ga trava ne poteši več. Iskati začne nove močnejše stvari (ekstazi, kokain, heroin ...). V tem iskanju poskuša vse, kar mu pride pod roke. Tako potem postane popolni zasvojenec. Počasi gre proti svojemu lastnemu propadu. Težko se mu je zaustaviti in prekiniti s tem; marsikdaj je ta korak neizvedljiv.

Trava in hašiš pomagata pri učenju? Ne. Trava in hašiš ožata in ne širita obzorja. Ne samo da bo dolgotrajno uživanje pripeljalo do popravnih izpitov ali po možnosti ponavljanja letnika, temveč bo pripeljalo do opustitve šole in začelo se bo z eksperimentiranjem z drogo in do razpada lastne osebnosti.

Taubi

V SPOMIN

Želim nazaj,
rdeče nebo,
pesmi ob tabornem ognju,
na kopi krvavo-rdečo
uporno zvezdo.
Živim za te dni,
polne bratstva, enotnosti.
Za dni, kjer na prvem
mestu človek-delavec
bil si ti!
Spoštujem vas vse
narodne heroje,
za našo svobodo padle
borce, talce ...
In vem, da v grobu
se obračate,
ko v nas –
ki v kapital se
zapiramo –
gledate!

DR.

TRETJE VOLITVE PREDSTAVNIKA PRODAJALCEV

Ob koncu prejšnjega leta je v društvu spet vršalo volilno listje, kajti potekale so že tretje volitve za predstavnika prodajalcev. Med več kot dvesto prodajalci je bilo pet kandidatov, ki so se potegovali za stolček predstavnika prodajalcev. S kakšnimi slogani so vabili svoje volivce, preberite spodaj, v naslednji številki pa vam bomo predstavili izvoljenega ter njegovo vizijo za leto 2010.

Senad Halilagić,
28 let

Dragi prodajalci in prodajalke, če me boste izvolili, vam obljubim, da sem z vami in za vas! Obljubljam boljše čase!

foto: Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

Ferdinand Kosi,
40 let

Ferdinand Kosi obljubljam na vse, kar imam, da se bom maksimalno potrudil, da bo na Kraljih vse tako, kot naj bi bilo. Kandidiram zato, ker se mi zdi, da prejšnji kandidat ni opravljal svoje naloge tako, kot bi jo moral. Jaz sem perfekcionista in za Kralje ulice bom naredil vse.

Marko Nakrič,
30 let
Zmagujmo skupaj!

foto: Anja Žnidaršič

foto: Tomislav Gruden - GTS

Darko Pešl,
26 let

Če bom izvoljen, obljubljam, da bom rešil vse težave, ki jih imamo prodajalci.

foto: Matilda M. Dobro

Aleš Verhovnik,
25 let

Gremo s skupnimi močmi naprej. Za predstavnika kandidiram, ker se tudi aktivno ukvarjam s športno nogometno sekcijo. Upam, da bomo s skupnimi močmi še boljši in da bom izvoljen.

Fotozgodba:

DAMJAN S TRUBARJEVE

010
KRALJI
ULICE

Damjan je 58-letni Ljubljčan, ki se večji del svojega življenja vrti po ljubljanskem centru. Svoje lušno otroštvo, kot pravi, je preživel na Trubarjevi ulici. Tudi v zrelejših letih mu je prav ista ulica bila usojena, saj je z zdaj že bivšo ženo in dvema otrokoma bival na njej – a le čez cesto.

Na cesti je skoraj pol leta ... O razlogih, ki so ga nanjo pripeljali, noče govoriti. Pravi, da – čeprav ima stike z njima – njegova otroka, sedaj stara 31 in 33 let, ne vesta nič o tem in da laže njima in sebi ... Sicer pa ima približno 15 let delovne dobe in še kakšno zraven, ki so mu jo odbrusili privatniki ...

Ves ta čas, odkar je na ulici, biva v zavetišču nedaleč od Trubarjeve. Biva ni ravno beseda na mestu, saj mora bivalni kontejner, ki ga deli še s petimi brezdomnimi, zapustiti do osme ure zjutraj, vanj pa se lahko vrne šele med osmo in pol deseto uro zvečer. Poleti mu to zavetiščno pravilo ni delalo težav, saj so dnevi topli in kar kličejo po novih dogodivščinah, a pozimi je drugače, saj se vsaka misel zunaj začne z brrrrrrr. Dneve običajno prične z obiskom Vincencijeve zveze dobrote, kjer nunam pomaga pri sestavljanju plastičnih vezic, še pred dopoldnevom se oglasi v društvu Kralji ulice, kjer na eks spije kavo in se odpravi naprej po svojih poteh: malo v kakšno knjižnico, še najraje pa svoje ure na zraku preživi na območju neke bivše tovarne, kjer ima tudi nekaj prijateljev. Tam nam pokaže sobico, kjer se z družbo največkrat zadržujejo, v kateri prav tisti trenutek nekaj moških kadi, pljučka in kinka po malem ...

Povabilo podaljša še do zavetišča nekaj ulic naprej, kjer nam dežurni socialni delavec prijazno odklene na ogled Damjanov bivalni kontejner, ki je tretji od štirih v vrsti. Prvi kontejner je predelan v toaletne prostore in kopalnico, ostali trije pa so bivalni oziroma prej spalni. Na vratih sobice so nalepljena pravila in hišni red, ki se jih brezdomni morajo držati, če hočejo svojo posteljo obdržati še naprej. Poleg navodil o uri odhoda in prihoda hišni red vsebuje še napotke o prijavi, osebni higieni in higieni prostorov, osebni prtljagi, prepovedi vnosa nevarnih predmetov, snovi in snovi, ki omamljajo, prepovedi nasilja itd. Kdor grobo krši hišni red prenočišča, seveda izgubi pravico do prenočevanja.

A Damjan pravi, da razen zdravja nima nobenih želja, da je še kar v redu, dokler je tako, kot je, ter se zlekne na svojo posteljo ... Dva pograda in dve postelji sta v natrpanem kontejnerju in zebe jih tudi ne. Majhen električni radiator sobico, v kateri zvečer sapo meša šest ljudi, le še bolj ogreje. Konec prijetnega srečanja simbolično vzamemo na Trubarjevi, kjer jo v nasprotno smer popiha s prijateljem. Še prej pa pove, da mu nekaj pa res leži na duši ... In to že več kot pol stoletja. Imel je brata dvojčka, ki je umrl pri petih letih in pol. Branko mu je bilo ime in davica mu je sodila. Močni spomini na to prekratko obdobje mu še sedaj delajo hudo v srcu in ga trgajo v duši ... Zdi se, da je njegova življenjska pot ravno zaradi te nesojene zemeljske bratovske ljubezni tako vijugasta in vsaj na videz samosvoja. Srečno obema.

Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

Zgodovina izkušenj v očeh ...

foto: Matilda M. Dobro

Na svoji zavetiščni postelji

foto: Matilda M. Dobro

Poziranje pred kuliso doma

foto: Matilda M. Dobro

Edini vir toplote v kontejnerju

foto: Matilda M. Dobro

V toaletni enoti

foto: Matilda M. Dobro

Pred »svojim« kontejnerjem

NEK AJ

cestnih

Kako veliko komentarjev je zadnje tedne na TV-oddajo Kmetija slavnih. Različne kritike kar dežujejo.

Ozkost, omejenost in strah ljudi so neverjetni. Ne zaradi kritik o Kmetiji, temveč zaradi slepega sledenja in pokornosti informacijam družbenega sistema. Televizija ima skrbstvo in monopol nad našim mišljenjem. Nihče ne upa niti pomisliti, kako zavajajoče lažniv je TV-dnevnik v svoji funkciji nadzora nad mišljenjem in pokorščino državljanov.

Nihče se ne upa pritoževati ali pa ne dojemá več bejavosti kulturnih programov in domačih nadaljevanj. Cankar bi se v grobu obračal.

Nad tem bi se morali zamisliti! Ne nad Kmetijo. Toda ali se sploh boriti z mlini na veter? Don Kihoti so izumrli. Kaj je torej z nami? Postajamo otopeli in debilni. Iz dneva v dan. Življenje pa –oh, to naše ubogo, nezanimivo življenje – kot da ni več naše, zato potrebujemo Kmetijo.

Klošar

MORAVIA

(Iz knjige Demoni, angeli in kurbe)

Nočni bar Tri papige brez Tartinija in njegovega Vražjega trilčka, turobni januar, ostareli Lahi z malhavimi kurci in kupi lir, luzerji z zadnjim denarjem, mavrične luči in ubijajoče ponavljajoči se basi paraajoče glasbe, gola telesa, to niso sanje, to je prodaja mesa, po stopnicah do separeja, ozke klopi, samo s kondomom, reče, pa pohiti, doma imam mamo, ki pazi na otroka, pa ti, imaš družino, imaš

hišo, imaš avto, imaš ženo, imaš otroka, imaš kurčevega psa, samo pohiti, več kot deset minut ti ne bom pustila, ob petih zjutraj prvi smetarji, prepirljivi golobi, te leteče podgane, deseto pivo in nabijanje, ko ti ne pride in ne pride, pa je lep kos mesa, popolni proporci, samo pička kot tatarski biftek, ja, imam družino, imam hišo, imam avto, imam ženo, imam otroka, imam tudi kurčevega psa, samo sebe nimam, prekleto, slepo črevo, nič od nič in valovi, tako različni, ko zapustijo obalo, prekleto isti, ko se vrnejo.

Franjo Francič

MAMA

Mamica moja, povej mi, zakaj imaš vedno solzne oči, al' si res plakala zame al' si prejekala cele noči, mamica, mamica moja, povej mi.

Mamica moja, povej mi vendar, ji solza z lica rosi, da si ti jokala in si sedela dolge noči, mamica moja, odpusti mi ...

Ko svetlo sonce gre za goro spat in bleda luna pošlje mi pozdrav sladak, ko svetle zvezde na nebu zažare in lučke v oknih zablešče.

Mati, daj zapoj mi še enkrat pesmico, mati, da zasanjal bom bolj sladko.

Saša H.

PRIJATELJSTVO

Prijatelja težko je dobit, a prijateljice ne.

Prijatelj je malo, prijateljic pa veliko.

Kdor pravega prijatelja ima, ta se vedno lahko zaneše nanj.

Saj prijatelji so zato, da si med seboj lahko pomagajo.

Prijateljstvo je lahko tisto pravo, ko vsi skupaj kdaj pomagajo.

Naj živi prijateljstvo, dokler ga kdo ne izkoristi močno.

Anči

SMISEL ŽIVLJENJA

Je kdo gledal film Alive? Bojim se, da redki – in še bolj redki so prebrali to knjigo po resničnih dogodkih z resničnimi fotografijami. Vendar ... Neštetokrat sem se našel v njej. Ni zgodba o brezdomcih, je zgodba o tistih, ki so se v trenutku (letalska nesreča) znašli v situaciji, iz katere poti realno ni bilo. Torej so naenkrat postali še več kot brezdomci – izgubljeni sredi Andov.

Se še kdo spomni zime, ko ni vedel, kje bo spal, in je na koncu vedril v nekem vetrnem haustorju? No, tako nekako gre to življenje. Eden v toplem stanovanju in drugi na mrzli ulici. Čemu?! Čemu te razlike in čemu ti neživljenjski problemi? Zato ker nisem na tistem nivoju, ki ga hočejo farizeji, ali zato, ker hočem ostati na strani večine (plebejcev)? Veste, niso plebejci le brezdomni, temveč tudi tisti proletarci, ki zaslužijo mesečno le 400 do 500 evrov, pa še teh jim farizeji ne izplačajo (ker jih baje nimajo). Vendar zakaj potem farizeji dobijo mesečno več kot 2000 evrov neto?! Svet je začaran króg življenja, kjer eni imajo in drugi nimajo niti drobtin, da bi nahranili svoje otroke. Eni ropajo in drugi so obsojeni roba. Eni delujejo negativno, in to vpliva na druge, da jih posnemajo ...

Vendar ... naj se vrnem k filmu Alive. Ko je prišlo do tega, da so ugotovili, da jih ne bo nihče več iskal, da bi jih rešil, so dojeli, da si bodo morali pomagati sami. Kako znano mi je to! Kaj ni nekaj takega nam vsakdanje: nekdo te pahne v brezizhoden položaj tvoje eksistence in te tam pusti. Sam si moraš pomagati in sam moraš plezati iz tega mračnega brezna problemov, za katere sploh nisi kriv ti, temveč nekdo, ki se te je naveličal, potem ko te je dobro ogulil za svojo korist in te pustil tam (sredi Andov) samega in zapuščenega.

Trditev, da so ljudje v problemih sami krivi za svoj položaj, je 90-odstotno iz trte izvita. Samo pogledati je treba današnji ritem in sistem življenja. Brez veze je govoriti o recesiji. Recesija zame? Hja, pred njo sem životaril in zdaj životarim spet. Čeprav delam po 70 ur na teden, ne zaslužim, da bi dostojno živel.

Stari Rimljani so imeli s svojim pregovorom *Homo hominis lupus* (človek človeku volk) tako zelo prav o ocenjevanju naših človeških medsebojnih odnosov. Res imam včasih občutek, da bi najraje drug drugega zgrizli, če bi imeli od tega kakšno korist, pa čeprav minimalno.

In kje je tu smisel življenja? Mnogo sem moral dati skozi v svojem življenju, da sem dojel. Smisel življenja ni v drogi. Smisel življenja ni v alkoholu. Smisel življenja je, da se stoično prenaša travme vsakdanjega življenja. Dokler je človek živ, še lahko nekaj doseže (morda), ko pa začne vegetirati (alkoholizem, narkomanija), je konec upanja na sonce. Žal. Potrebno je le dokazovati, da je vsakdo izmed nas – pa čeprav nas gledajo postrani – vreden svojega obstoja in dihanja na tem vse bolj zavrženem planetu.

Taubi

ANEKDOTE IZ PRODAJE

RESNIČNA 32

Zopet je mesec naokoli in letos vam zopet pišem eno od dogodivščin, ki mi se je zgodila še lani. Prodajalci smo se med seboj dogovorili, kje ima vsak svoj prodajni kotiček. Kot veste je moj stalni prodajni kotiček v Plavi laguni. Moram priznati, da nisem ravno vsak dan na svojem prodajnem mestu. Tako se je zgodilo, da me dva dni ni bilo v Laguni. Pa pristopi k meni redna stranka, mi izroči kot po navadi vsak mesec dva evra za revijo, nato pa me s strahom še vpraša: »Roman, rada bi vam nekaj povedala?« Pa jaz rečem: »Seveda, kaj pa je narobe?« »A veste, ko vas ni bilo, da je tukaj nekdo prodajal vašo revijo, pa sem

mu rekla, da imamo tukaj svojega prodajalca, isti trenutek pa je k njemu pristopila še ena stranka in mu povedala isto.

Jaz sem se samo nasmejal in dejal:

»Hvala lepa, ker mi čuvate moj kotiček!«

Po tej dogodivščini sem se sam sebi smejal, pomislil sem, le kdo je to bil. Po enem tednu pristopi k meni eden od naših fantov in mi pove, da je šel ravno tisti dan mimo in da mu je zmanjkalo za cigarete, da je res prodajal Kralje, toda stranke mu niso nič dale. Jaz sem se mu samo nasmejal, on pa mi je odvrnil: »To je bilo prvič in zadnjič.«

Roman

RESNIČNA 33

S partnerko Ančko prodajava Kralje skupaj že več kot eno leto. Imava veliko starih in tudi novih strank. Moram omeniti gospo, ki nama vsaj enkrat tedensko kupi kako sladico ali sendvič. Gospa je prinesla tudi veliko stvari za našo dobrodušno trgovino. Nek petek pa stopi do naju in naju vljudno pozdravi, povpraša, kako sva. Nato pa me vpraša: »Roman, a vidva lahko doma kaj skuhata?« Pritrdim ji, nato pa me je skoraj malo stisnilo pri srcu, ko mi je rekla, če lahko stopim z njo v trgovino, da bo nakupila, da si bova nekaj skuhala. Z njo je odšla Ančka, jaz pa sem nadaljeval s prodajo. Minilo je 20 minut, ko sta se vrnila z dvema polnima vrečkama. Mislim sem si, da ji Ančka pomaga nesti iz trgovine. Ko prideta do mene, mi gospa reče: »A bosta lahko nesla obe dve vrečki?« Nekaj sekund sem bil brez besed, ko sem prišel malo k sebi, sem se ji lepo zahvalil. V sebi pa sem si mislil, da so tudi dobri ljudje še med nami.

Roman

BOM PA JAZ KUPILA KRALJE

Med prodajanjem me vsake toliko časa kdo preseneti. Tako sem nek dan prodajal na koseški tržnici, ko mimo mene pride mlada družina. Punčka, stara kakih sedem, osem let nemo strmi vame. Nakar prime mamico za roke in jo vpraša, zakaj tam samo

stojim. Maminega odgovora nisem v popolnosti slišal, ampak sem ujel nekaj v zvezi s klošarji. Nekako skušam to ignorirati, ampak ista družina pride večkrat mimo mene, ko se v nekem trenutku punčka ustavi pri meni in me vpraša, koliko stane ta revija. Ne morete si predstavljati mojega presenečenja ob teh besedah. Izjcljam, da en evro, ko k nama pride njena mama, ki mi začne moliti denar. Mamina reakcija je bila pričakovana, saj je najprej začudeno gledala, ko ji je rekla, da v tem primeru, ne bo imela za sladoled. Pa kaj, je bil njen odgovor, ko mi je dala denar in odšla z mamico. Naslednji teden je prišla ta ista punčka z očetom na tržnico. Ustavim ju, da pa danes imam jaz nekaj za njo. Oče začudeno pogleda, jaz pa se obrnem proti vhodu v TPC in se vrnem s kepico sladoleda. Oče me zdaj že grozeče gleda, a ko mu pojasnim situacijo iz prejšnjega tedna, se nasmehne in mi da dva evra.

Marko Nakrič

KONCESIJA ZA PRODAJO KRALJEV

Na tržnici do mene pristopi zanemarjen možakar, me začudeno gleda in me vpraša, kdo mi je dal dovoljenje za prodajo Kraljev na tržnici. Jaz ga debelo pogledam, kaj za vraga je zdaj temu tipu, saj tam prodajam že več kot dve leti. Pripogne se k meni, kjer najprej opazim zadah po alkoholu, in mi grozeče reče, da če hočem prodajati na tem mestu, moram njemu vsak dan dati deset evrov, češ, da je on stari Šiškar in da je to njegov rajon. Nasmehnem se in samo pokličem kolega, ki igra na klaviature, ki takoj odloži instrument in pristopi k nama. Ko mu razložim situacijo, ga samo grdo pogleda in reče, naj se takoj spoka stran. Ta to nemudoma stori. Pozneje sem izvedel, da je njegova trditev, da je stari Šiškar, resnična in da je bil več let v zaporu, vendar je očitno spet na prostosti in spet dela probleme.

Marko Nakrič

DELIMO MOČ – DELAMO SKUPAJ

Maja in Špela sva se udeležili letne (2009) konference evropske zveze organizacij, ki delujejo na področju brezdomstva, član katere je tudi naše društvo, od letos naprej pa v FEANTSI tudi predstavljamo Slovenijo. Letošnja lokacija je bil Kopenhagen. Udeležilo se jo je več kot 300 udeležencev iz kar 25 držav. Prvi dan so bili na sporedu obiski organizacij. Seznam je bil tako dolg, da sva bili v stiski, kaj izbrati, nazadnje sva se odločili za ogled predela mesta, kjer je več zavetišč – od nočnih kafejev (najbolj nizkoprazna oblika bivanja, ponujeni so jogiji in vsakdo lahko prenoči) pa do delavnic (med njimi tudi kolesarska), kjer lahko ljudje brez redne zaposlitve po potrebi delajo za zaslužek. Rdeča nit kongresa je bila tema udeležnosti ljudi z izkušnjo brezdomstva pri oblikovanju programov in politik na tem področju. Kljub naslovni temi pa so vendarle večino oblik dela predstavljali strokovnjaki. Zato je bila prijetna osvežitev, ko je projekt YES z Nizozemske predstavil uporabnik sam, Wolfgang van der Berg. Predstavil je model nastanitve, kjer se brezdomni sami odločajo o prav vseh korakih, strokovnjaki imajo zgolj za oporo, ko sami presodijo, da jo potrebujejo. Pri organizaciji kongresa je velik del prevzela krovna organizacija danskih brezdomcev, imenovana SAND. Soorganizator je bil projekt Underfor (v prevodu »zunaj«), ki

je zgledna in navdihujoča organizacija. Temelji na terenskem delu z brezdomnimi in mnogih drugih ponudbah. Spoznali sva v njej zaposlenega socialnega pedagoga, ki se nama je pohvalil, da hrano, ki jo mobilno delijo po ulicah, tudi sami pripravijo, v pripravo pa vložijo veliko ljubezni in topline. Obiskali sva tudi Christianio, svobodno mesto znotraj mesta, kjer so si v sedemdesetih letih preteklega stoletja ljudje zaradi stanovanjske stiske v mestu uredili skupnost v prostorih zapuščenih vojaških objektov. Dandanes naj bi bilo v svobodnem mestu prek 800 bivačih vseh slojev, spolov in barv. Pravzaprav je to skvot, poln pisanih bivališč, s kopico nočnih klubov, vegetarijanskih restavracij, obstaja pa tudi nealkoholni bar. Pravo utelešenje Lennonove pesmi Imagine, vsaj tak je hiter vtis. Zanimivo nama je bilo, da so se nekateri udeleženci kongresa bali obiskati svobodno mesto, saj jim je verjetno dajalo vtis odsotnosti reda. No, tisti, ki smo se tja odpravili, smo se tam počutili več kot varne kljub dejstvu, da policija in drugi represivni organi v svobodnem mestu nimajo kaj iskati. Čeprav ima Danska tako dolgo zgodovino uspešne socialne države in je na področju skrbi za obrobne skupine vzorna, sva dobili vtis, da ljudje, ki se na Dansko zatečejo iz vzhodne Evrope, in takih je

seveda vse več, težko najdemo mesto zase, saj še celo v najbolj nizkopraznih oblikah dela za brezdomne priznajo, da jih ne smejo sprejemati pod streho, ker jim tako narekujejo financierji. Dejstvo, kako pomembne so meje v očitno le prividno združeni Evropi, me je razžalostilo. Tovariš, ki sva ga spoznali na kongresu, Laszlo z Madžarske, se je vse dni našega skupnega bivanja v Kopenhagnu igral z mislijo, da bi tam ostal. Priznam, tudi sama sem se poigravala s to mislijo, saj me je mesto, polno kolesarjev s prikolicami, v katerih se vozijo mali otroci, in to ob vsakem vremenu, slikovitih kanalov in pa še posebej svobodno mesto v mestu, prevzelo. No, tako Laszlo kot tudi jaz sva se naposled vrnila vsak k sebi »domov«, Danska pa ostaja tarča za kdaj drugič, ko bodo morda tudi do ljudi z »vzhoda«, ki se tja odpravijo graditi novi dom, razvili bolj odprt odnos.

Špela Razpotnik

ODPRTJE TRGOVINE WANNABESOCIETY

27. 11. 2009 je trgovina Wannabesociety, s katero tudi sami sodelujemo, svoje prostore našla na Gregorčičevi ulici, nedaleč od vladne palače, tako da obstaja nevarnost, da bomo kmalu člane vlade gledali v črno-belih majicah z različnimi napisi. Na odprtju sta poleg mnogih

drugih bila prisotna dva slovenska glasbenika – Zoran Predin in Pero Lovšin. Najboljše od vsega sta bili seveda zastoj hrana in predvsem pijača. Bodi *cool*, bodi *wannabe*!

Marko Nakrič

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

Tudi v mesecu decembru smo v soboto, 5. 12., z našo že standardno ekipo postavili še zadnjič v letu 2009 stojnico na Čopovi ulici. Že na začetku smo se zavedali, da bo tudi tokrat stojnica uspešna. Spet nas je obiskal naj kupec meseca novembra, gospod Golubovič in kupil kar nekaj izdelkov. Obiskal pa nas je tudi naš prijatelj Jaka iz Antikvariata in nam kot običajno podaril nekaj izdelkov. Potem pa so stranke prihajale in odhajale,

naša stojnica pa se je počasi praznila. Bilo je veliko obiskovalcev, tako da smo se zelo težko odločili za naj kupca meseca. Po težkem premisleku pa smo se odločili, da bo ta čast tokrat pripadla našemu Maretu G., saj se je pošteno odrezal in odnesel kar nekaj naših predmetov. Moram omeniti tudi, da se bo enkrat v prvih mesecih leta 2010 odprla naša že težko pričakovana trgovina, ki bo v bivših prostorih našega društva na Poljanski cesti 14. Zelo lepo

prosimo naše stranke, da nam od meseca marca naprej stvari nosijo kar v trgovino. V imenu celotne ekipe se zahvaljujem vsem za vse trenutke, ki ste jih delili z nami in jih boste tudi v tekočem letu. Ponovno se vidimo v soboto, 9. 1., na istem mestu od 9. ure dalje!

Vaš pavliha Roman

OBISK UNICEFOVEGA KROŽKA IZ POSTOJNE

V torek, 8. 12. 2009, smo imeli v društvu posebno živahen obisk. K nam so namreč prišli otroci iz šestega in sedmega razreda, ki obiskujejo Unicefov krožek pod vodstvom Lee Trebec Tomažič na Osnovni šoli Antona Globočnika v Postojni. Predstavili smo jim različne programe, ki jih izvajamo, predvsem pa smo odgovarjali na radovedna vprašanja, ki

foto: Tomislav Gruđen - GTS

foto: Tomislav Gruđen - GTS

so poglobljala razumevanje načina življenja brezdomcev ter vzrokov, zakaj nekdo pristane na ulici. Pomembna tema pogovora je bilo sprejemanje in razumevanje, za kar so imeli naši mladi obiskovalci prav poseben izraz, in sicer »obuti se v čevlje drugega« – v nasprotju s sojenjem in izključevanjem. Osnovni šoli Antona Globočnika se tudi letos najlepše zahvaljujemo za obilico konzerv, testenin, ostale jedače in oblačil, ki so nam jih v soboto, 5. 12., dostavili v treh ogromnih škatlah. Letos so že četrto leto zapored imeli v okviru Unicef krožka zbiralno akcijo konzerv za brezdomne, s katero so polepšali zimske dneve našim obiskovalcem in obiskovalkam.

Marta

015
KRALJI
ULICE

AKTIVNI – REKREATIVNI – KREATIVNI!

Od 2. do 4. 12. 2009 smo Bojan, Aleš, Žiga in jaz bili na Otočcu udeleženci seminarja z naslovom Aktivni – rekreativni – kreativni! Cilji seminarja so bili raziskovanje pogojev mladih za inovativnost in kreativnost v našem okolju, možnosti, ki jih v ta namen ponuja evropsko državljanstvo, odkrivanje načinov organiziranja mladih na lokalni ravni, sodelovanje z lokalnimi oblastmi, urjenje v temu namenjenih spretnostih, spoznavanju pomenov vključevanja vseh mladih v odločanje. Cilj je tudi predstavnikom političnih oblasti povedati, kaj hočemo. Tri dni smo bivali v Hotelu Šport in bilo je fanstatično. Tam sem spoznal tudi žensko. Delali smo predloge, glasovali in te predloge tudi predstavili ministru za šolstvo in šport, gospodu

Igorju Lukšiču. Saj smo se kar namučili glede predlogov, ker nismo vedeli, ali bi bili za ali proti. Imeli smo tudi zabavna večera. Prvi večer smo si ogledali stand up komedijo, ki nas je nasmejala do solz, potem je sledil glasbeni večer, kjer sem tudi žural do jutranjih ur. Naslednji dan sem zelo težko vstal, saj se nisem naspal dobro. V spomin se mi je najbolj vtisnil zadnji dan, ko sem se mogel posloviti od punce. Bilo mi je zelo težko. Seminar je bil pač predviden za tri dni, čeprav bi jaz še ostal ...

Darko Pešl

BREZ MEJA – BEZ GRANICE

Konferenca slovenskih in hrvaških nevladnih organizacij pod naslovom »Brez meja – Bez granice« je potekala od 27. do 29. 11. 2009 v Podčetrtku, Terme Olimia, pod okriljem CNVOS-a in GONG-a.

Na konferenci smo bil Rok P. in moja malenkost (kot predstavnika našega društva) in Bojan K. (kot strokovni delavec). Dogajalo se je v samem centru Term Olimia, torej mi ni potrebno opisovati vsega luksuza. Predavanja so bila precej zahtevna, saj so nekatera potekala v angleškem jeziku, nekatera pa v hrvaškem, tako da je bilo potrebno mnogo koncentracije. Upam, da se bo dogodek ponovil in da se bo na takšnih predavanjih res kaj dobrega odneslo in obneslo.

Mare G.

foto: Mare G.

NIMATE KJE PARKIRAT? MI S TEM NIMAMO TEŽAV!

OD NAS PA V OZRAČJE VSAKO LETO TOPLEJŠA POŠILJKA BREZBRIŽNOSTI

V zadnjih dvajsetih letih se po podatkih Regionalne razvojne agencije ljubljanske urbane regije (RRA LUR) zmanjšuje število uporabnikov javnega potniškega prometa, po drugi strani pa se seveda povečuje število avtomobilov na prebivalca. Leta 2008 je bilo v Sloveniji registriranih več kot milijon tristo tisoč (natančno pa 1.308 963) vozil, kar je glede na leto prej, 2007, 4,1 odstotka več. Mala Slovenija je znotraj Evropske unije v tem pogledu žal kar pri vrhu, in sicer je po številu avtomobilov glede na prebivalca na osmem mestu. Ni ob vsem tem več kot nesramnost, da se še upajo ob cestah, prepolnih pločevinaste šare, kititi nagnusni reklamni plakati, ki nas napeljujejo, naj si kupimo večjega, saj je od včeraj do danes prišel na tržišče spet nov model?

Kaj na vse to poreče naše okolje, kaj nivo kakovosti življenja, kaj živali in rastline, kaj kolesarji in pešci? Pogosto slišim argumente soljudi, da je kolesarjenje po Ljubljani zaradi gostote prometa nevarno in da je potniški promet slabo urejen; vse to naj bi upravičilo dejstvo, da ubogi državljanki oziroma državljanu za transport in veselje ne ostane nič drugega kot osebni avto. Vendar pa, vam povem, oboje lahko rešimo – potniški promet izboljšamo in število avtomobilov zmanjšamo! Le malo moramo razpreti svoje čute in misli ter izstopiti iz kolon navajenosti, ki cel planet vodijo v pospešen propad.

KOLESARSKA AKTIVISTIČNA SKUPINA KRALJEV ULICE

V društvu Kralji ulice nas je zelo veliko brez avtomobila, mnogi od nas pa poleg pešačenja tudi (bolj ali manj strastno) kolesarimo. Seveda se kdaj pa kdaj poslužimo tudi avtomobila, če je razdalja prevelika, ni druge možnosti prevoza ali pa če imamo kaj za prepeljati, ampak pri tem mislimo na to, da je to res samo v nujnih primerih in da prevozno sredstvo dobro izkoristimo, kar vsekakor pomeni, da se ne vozimo vsak sam. Menimo, da smo s tem lahko marsikomu dober zgled.

Radi bi torej širili to področje, področje, kjer smo uspešni in močni, torej širili kolesarsko, aktivno in okolju prijazno zavest, ponujali alternative motoriziranosti, iskali inovativne rešitve, predstavljali že obstoječe iniciative s tega področja od drugod (verjemite, mnogo jih je, a kdo ve, zakaj nam o njih nihče ne poroča) in predstavljali ter gojili dobre prakse. Želimo si, da bi v bodoče zmanjšali število motornih vozil v naši državi, izboljšali kolesarsko kulturo in pogoje zanjo, morda pa prispevali tudi k boljšim in učinkovitejšim rešitvam javnega prometa po državi.

V tem letu bomo znotraj našega časopisa predstavljali prispevke na to temo. Vas, spoštovane bralke in bralci, pa prosimo, da nam morebitne odzive, zamisli, prispevke na to temo pošljete na naslov uredništva, s pripisom: Za kolesarsko aktivistično skupino Kraljev ulice.

V imenu kolesarske aktivistične skupine Kraljev ulice,
Špela Razpotnik

foto: Maja Vižintin

Kar nekaj nas redno kolesari – bolj ali manj strastno.

Logotip oblikovala Matilda M. Dobro.

KAKO GLEDAM NA SISTEM

CENTER, BISTVO DOBREGA — NEBESA,
LJUDJE KOT ŽARKI, KI SEGAJO V NEZNANO,
KI JE LAHKO DOBRO ALI SLABO.

NEKATERI SE IZGUBIJO,
DRUGI SE VRNEJO V CENTER
IN SE LAHKO PODAJO V NOVO POSLANSTVO.

KAVICA

ILUZIJA ODPISANIH

V okviru Univerze pod zvezdami, ki ponuja različne neformalne izobraževalne vsebine vsem, ki se za to odločijo, deluje tudi gledališka skupina Kraljev ulice z imenom Odpisani.

Konec oktobra se je uradno zaključil projekt z naslovom *Ko naša življenja postanejo gledališka igra*, ki nam ga je omogočil Movit s programom Mladi v akciji. Od lanskega decembra smo ljudje različnih svetov znotraj gledališke skupine raziskovali svoja življenja. Naša posebnost je namreč to, da do scenarija za predstavo prihajamo sami preko improvizacijskih točk.

Projekt smo zaključili s celodnevni seminarjem z naslovom *Gledališko delo v socialnem prostoru* 30. 10. 2009 na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Gledališki radovedneži in navdušenci so se lahko izkustveno naučili različnih improvizacijskih vaj pa tudi vaj iz fizičnega gledališča, gledališča potlačenih ter besednih in gibalnih gledaliških vaj. Seminarja se je udeležila manjša skupina ljudi, kot smo jo sprva pričakovali. Vendar nam to ni vzel poguma, da ne bi osvojenega znanja, ki smo ga pridobivali na različnih seminarjih ter predvsem s svojim raziskovanjem na tedenskih srečanjih, posredovali naprej. Vzdušje na seminarju je bilo polno. Gibalo se je od zelo mirnega k pestremu, razigranemu, postalo v mnogih trenutkih poskočno, a tudi neučakano. Skratka metali smo se v različne ustvarjalne valove in se jim prepuščali. V veselje nam je bilo delati s študentkami socialne pedagogike. Pokazali smo

foto: Tomislav Gruđen - GTS

jim nekaj iztočnic, kako izoblikovati gledališki karakter, kako se kot igralci lahko povezujemo, ustvarjanje zgodbe, nekaj ogrevalnih vaj, kjer so študentke hitro sopihale in kasneje utrujene in zadovoljnega obraza odhajale domov. V sredini novembra pa smo imeli celotedenske gledališke delavnice s Tonyjem, Jamajčanom, ki se ukvarja z gledališkim delom z marginalnimi skupinami. Letos spomladi, ko nas je obiskal prvič, je obljubil, da se še vrne, in na naše prijetno presenečenje je to že v jeseni izpolnil. Učil nas je tehnike gledališča potlačenih.

Gledališče potlačenih nam je všeč, ker briše prepad med gledalci in igralci oziroma vzpostavlja interakcijo med njimi. To gledališče je zasnoval Augusto Boal v obdobju med letoma 1960 in 1970 v Braziliji. Izvor stanja zatiranosti

so zanj tiste situacije, ko medčloveška komunikacija in odnosi ne potekajo skozi enakovredne pozicije moči (v obliki dialoga), ampak na način prevlade moči enega nad drugim. Teme uprizoritev so resnični dogodki oziroma življenjske zgodbe resničnih ljudi. Uprizorjene so tako, da spodbujajo občinstvo k aktivni vlogi in vključenosti v predstavljeni dogodek. Gre za iskanje raznolikih rešitev v situacijah zatiranja. Pomembno pri interaktivnem gledališču je sporočilo, da ni ene same rešitve. Tudi ni najboljših rešitev. Vsak izbere »najbolj pravo« rešitev zanj. V slabem tednu nam je uspelo oblikovati interaktivno gledališko predstavo, ki smo jo zaigrali v okviru predmeta Socialno pedagoške intervencije četrtem letnikom socialne pedagogike na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Eden od igralcev opisuje svoj prispevek takole:

»Zatopil sem se v svoj lik nedoraslega in nezrelega očeta, ki vse, kar je počel, in še to težavno, je to, da je predstavljal programe na televiziji. Gledalci so predlagali drugačen razplet zgodbe, zato smo jim nudili možnost, da odigrajo tisto omenjeno drugačnost – in tako sem sam zapustil oder, moj lik pa je nadomestila neka študentka, ki je liku popolnoma spremenila osebnost, in tako je tisti leni oče, ki se ni zmenil za svojo družino in ni bil zaposlen, postal delaven oče, ki je kmalu dobil službo in kar na lepem skrbel in se zmenil za svojo družino. Čudežno pa je še pomagal pri hišnih opravilih.«

Kljub temu, da je projekt uradno zaključen, naša gledališka skupina popolnoma budna živi in ustvarja naprej. Prav tako smo veseli povabila, da na kakšnem dogodku zaigramo predstavo.

Žigažaga in Marta

foto: Tomislav Gruđen - GTS

ČASOVNA BANKA SLOVENIJE

018
KRALJI
ULICE

Gre za eno novejših idej, ki je padla na plodna tla tudi v Sloveniji. Če nimaš denarja, potreben pa si uslug – to je storitev kar najrazličnejšega spektra: od vrtnarjenja in pravnega svetovanja, preko pranj avtomobila in kuhanja, pa vse do promocije dogodkov in zalivanja rož; pričujoča Časovna banka je prava stvar.

Ponuja že preko 200 najrazličnejših storitev, do katerih lahko posameznik postane upravičen zgolj z nudenjem protiuslug in popolnoma brez plačila. Stvar je taka, da posameznik z opravljanjem različnih storitev zbira ure. Torej si izbere storitev, ki jo zna opravljati in vzpostavi kontakt s človekom, ki mu je ta storitev potrebna. Potem mu to storitev nudi in v bančni

račun Časovne banke se mu prišteje določeno število ur – odvisnih od trajanja storitve. Te ure mu potem stojijo na računu ali pa se jih spravi porabiti na način, da zopet vzpostavi kontakt z osebo, ki ji lahko ponudi storitev, ki jo tokrat sama potrebuje. Za to se mu odšteje število ur, ki ustrezajo časovnemu trajanju storitve.

Z včlanitvijo v Časovno banko dobi vsak pet vstopnih ur, ki so mu takoj na razpolago.

Sama Časovna banka je v Sloveniji registrirana kot društvo.

»Njen namen je menjava dela in izmenjavanje storitev. Namenjena je vsem starostnim skupinam. Vzpodbuja povezovanje med posamezniki družbe in ravno preko sodelovanja in nudenja uslug

znova vrača medčloveške vrednote,« dodaja Špela Razpotnik, podpredsednica društva in ena njegovih ustanoviteljev. Storitve so dostopne preko info točk, ki so razprostrte po vsej Ljubljani in preko spleta na naslovu: www.casovnabanka.si. Ideja Časovne banke je storitev in ne plačilo. Mi smo kot potočki, zato je bojazen, da bi Časovna banka škodovala ali kakor koli ovirala obstoječi mainstream monetarnega sistema, popolnoma odveč. »Nas je pa vedno več,« se še namuzne Slavko Gaber, predsednik društva in eden njegovih ustanoviteljev.

Peter Pitambar Pangerc

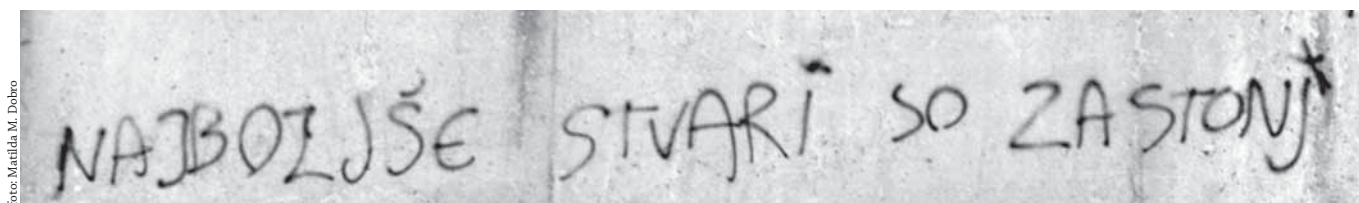

foto: Matilda M. Dobro

JAZ NISEM NANDI, JAZ SEM FERDINAND!

1. del

foto: Matilda M. Dobro

Kot otrok matere invalidke, ki je varuška in pridna gospodinja, in očeta, vzornega delavca, ključavničarja, pravega udarnika, sem imel lepo otroštvo in primerno vzgojo svoje mame, priden fantek sem bil. Komaj sem čakal dobiti knjige, učbenike, zvezke, šola bila je ideal, čas pa »za domovino s Titom naprej«. Učiti se, učiti se in samo učiti se! Najprej ciciban, s časom pionir – pionir pa vsak je hotel biti. Odličnjak tudi jaz sem bil ... Nekje na pol poti sem doživel nezgodo, ki jo še danes čutim. V igri s šestilom skoraj sem oko izgubil. Vse je šlo navzdol, pa še umrl je dragi naš maršal Josip Broz Tito. Vem, v bolnici sem bival nad njim, zgodile so se velike spremembe v Republiki. Tako enako tudi v meni.

Osemdeseta leta, šverc na vrhuncu. Trst, Gorica, Gradec, Celovec, Munchen, Amsterdam ...

Vsak teden, robe ni manjkalo. Kava, čigumiji, milo, prašek, obleka, kavbojke, leder, bela tehnika, video, TV, gospodinjski aparati, Hi-Fi, orodje, računalniki, spektrumi, komodorji ... Jaz imam vse to, tako je bilo ... Marke so postale najvažnejša dobrina, nič ni bilo bolj vredno, dinarji so postali kič. Dobrine so šle za marke kot za stavo, vse je šlo po maslu. Nehal sem biti pionir. Bil sem pubertetnik, švercer in ljubimec. Orli so leteli z mene še pred srednjo šolo. Povsod sem bil zelo željen, kot mali car ... Samo za carje ...

Ferdinand

PRAVILA VSEH PAVZ

Počivala sem.
Bila sem tiha.
Nekje daleč
v onostranstvu miru,
miru vesoljstva.

Pavza je,
opazujem jo.
Tiho se plazí okoli
mene.
Kot mačka, ki izginja
skozi noč
vesoljstva miru.

In jaz grem
skozi odsev miru,
miru
pavz vseh pavz.

Iva Tisa

Sol in Koper:

DRUGAČNO »ŽIVOTINJSKO CARSTVO«

monika.buhancic@kraljiulice.org

foto: osebni arhiv

Ker bom na svoji rojstnodnevni torti kmalu upihnila velike štiri svečke, sem imela to srečo, da sem odraščala v prejšnjem političnem sistemu. V času nekoč davno nazaj. Vsaj takšen občutek imam. Na podoben način se javnost v Sloveniji nasploh odziva, ko je govora o »bivši državi«. Naj bo tako ali drugače, moje otroštvo bi bilo veliko težje, če bi odraščala danes. Vsi, ki se tistih časov spominjate, se med drugim verjetno spominjate tudi vsega, kar nas je obkrožalo. Alan Ford, Marti Misterij, Odpisani, Bolji život, Riblja čorba in še ogromno takrat pravih institucij. Med otroki pa so bile enako popularne in enako zahtevane majhne tanke čokoladice, v katerih se je nahajala sličica iz sveta narave, nekakšen jugo »Kinder jajček«, torej posladek z darilcem. Vsi smo zbiralali te sličice. Veliko smo se tudi naučili o živalih, nekatere smo prvič videli prav na teh sličicah. Vsak odrasel, ki se je svojemu (ali tujemu) otroku želel prikupiti, mu je moral prinesiti čokoladico »Životinjsko carstvo«. Danes pa sem se ujela pri misli, le kje imajo današnji otroci »Životinjsko carstvo«? Edina povezava z otroško obsedenostjo z živalmi bo zanje verjetno vsa ta panika okoli različnih bolezni. Imeli smo bolezni norih krav, pa ptičjo gripo in sedaj veselo paničarimo okoli prašičje. Še kakšna konjska manjka, pa smo menda obdelali že vse domače živali in bomo pripravljeni na kaj bolj eksotičnega. No, pa saj na Primorskem imamo grdega in res nadležnega tigrastega komarja, ki prihaja z drugega konca sveta. Za začetek je, mar ne?

Ker smo čez prag novega leta, sem si seveda ponovno – kot vsako leto – obljubila, da bom prenehala kaditi, da bom manj dovzetna za stres in da bom bolj skrbela za svoje zdravje in počutje. Pa vendar ne morem mimo dejstva, da vse to ni v interesu nekoga drugega, ki je večji in močnejši od mene in me za svoj obstoj nujno potrebuje: to so farmacevtski giganti, katerih lobi je tako močan, da se nam niti ne sanja. Vse se pravzaprav vrti okoli in zaradi njih. Pripravljeni so nas prepričati v marsikaj, le da bi zagnali dovolj veliko paniko. Pa saj poznate tisto: »Razdeli in vladaj!«, ali pa: »Zakuhaj paniko in množice so tvoje.« Ta druga je sicer moja izpeljanka, ampak sporočilo je enako. Imela sem priložnost prisluhniti predavanju doktor Bašičeve iz Srbije, ki tako lepo razloži, da je vsa ta panika okoli gripe pravzaprav umetno narejena in nujno potrebna. V nekaterih stavkih je celo tako napeljevala svoj komentar, da bi se skoraj zaklela lahko, da je mnenja, da so nekateri sposobni iti tako daleč, da ustvarijo laboratorijski virus samo zato, da bi potem milijoni ljudi po vsem svetu nujno potrebovali njihovo zdravilo oziroma t. i. antivirus. Ko malo bolje premislim, se mi zdi tako ali tako skoraj na meji norosti, kar smo storili pred kratkim – sprejeli smo cepivo, ki je nastalo ultra hitro in ni postreglo z neoporečnimi podatki o svojih možnih stranskih učinkih. Časa za pravilno in smotrno raziskavo sploh ni bilo. »Edino, če ...,« je s predznakom verjetnosti o nečednih poslih in dvignjeno obrvjo dejala že omenjena doktorica. »Konec koncev ne smemo pozabiti, da je prav farmacevtski gigant postavil Busha tja, kjer je danes!« je nadaljevala v drugačno, pa vselej zanimivo smer. Veliko je še omenjala moč tega lobija in vedno bolj smiselne so se mi zdele vse njene trditve. Podobne informacije sem prejela pred časom tudi od večne Mance Košir.

Če malce – pa čeprav laično in po načelu »zdrave kmečke pameti« – pomislim sama pri sebi, vsa ta cepiva niti ne

morejo biti ne vem kako od boga dana. Ali ni bolj smotrno razviti protitelesa in imeti naravno zaščito? Nimam končane medicinske izobrazbe, pa vendar se mi zdi, da če zbolim za gripo, moje telo kot popolna mašina začne razvijati protitelesa kot naraven obrambni mehanizem. Ko naslednjič zbolim – in takrat recimo nimam sreče in zbolim za prašičjo gripo – je moje telo pravzaprav pripravljeno nanjo v prvih bojnih vrstah in s celotnim arzenalom.

Sama se za cepljenje ne bom odločila. Cepljenje pa tako ali tako ni zagotovilo, da ne bom zbolela, le bolezen naj bi bila blažja. Nikdar nisem imela prav dobrega mnenja o cepljenjih nasploh. Veliko je spornih argumentov *pro* – in kadar koli je *pro* nejasen in poln lukenj, sem nekako raje *kontra* in se učim skozi čas. Čas pa je najboljši sodnik. Kako je že rekel znani pisec: »Pametni se učijo iz tujih napak, neumni iz lastnih!« V primeru novodobnih živalskih bolezni se raje predam preventivi in sem pozorna na svojo okolico, kot pa da brezglavo tečem po nekakšno zaščito, za katero mi nihče ne daje garancije, da deluje in da je brez neugodnih posledic. Znanec, ki je brezdomec, mi je na to temo dejal: »Če bi veljalo, kar govorijo vsi doktorji in strokovnjaki, bi jaz moral že zdavnaj biti pod rušo. Kadim. Pijem. Dnevno sem izpostavljen stresu, saj nikdar ne vem, kje za vraga bom spal in kaj bom jedel. Če bom sploh jedel, seveda. Ne spim dovolj in ne ukvarjam se z nobenim športom,« se glasno zasmije in dokonča: »Jaz sem ziher, da alkohol ubije sleherno klico in bakterijo v meni. Skratka ne poslušaj teh reklam. Zelišča so stoletja ščitila ljudi, kar naenkrat pa potrebujemo vso to kemijo. To je keš industrija in nič drugega.« Mogoče malce lahkotno, ampak skriva ogromno resnice.

Upam, da se današnji otroci dejansko ne bodo učili narave iz bolezni in nikar jih že tako zgodaj ne vzgajajmo v odvisnike od farmacevtskih podjetij. Živalsko cesarstvo je mnogo več kot zgolj to, o čemer se govori zadnji dve leti. Poskusimo se izogniti skorbutu (pomanjkanje vitamina C), zaužijmo veliko sadja in zelenjave ter predvsem poslušajmo svoje telo, ki venomer komunicira z nami. Naravni spodbujevalci imunske odzivnosti ali imunostimulanti interferoni spadajo v družino citokinov, ki so naravne beljakovine. Interferon pomirja imunski sistem (naravno obrambo telesa), Japonci pa že dolgo vedo, da germanium, najmočnejši naravni antioksidant, dela prave male čudeže. Največ ga najdemo v gobah in čebuli. Vstopimo torej v leto 2010 oboroženi z znanjem in vedenjem, da naše telo resnično ne potrebuje ogromne količine tablet, prehranskih dopolnil sumljive vsebine, ampak potrebuje našo pozornost in vse, kar nam je mati Narava dala v zemljo in nad njo.

Zdravo (v obeh pomenih besede)!

Vaša Biba

Gostujoči kolumnist:
Darij Zadnikar

ODSPODAJ IN Z LEVE, OD TAM, KJER JE SRCE

foto: osebni arhiv

Filozofi se ob vprašanju demokracije radi izmikajo ali kislo nasmihajo. Ne gre, da bi bili v resnici proti sedanjemu režimu, kot to, da se spomnijo usode človeka, ki mu dolgujejo svoje poslanstvo in ime. Sokrata je na klasičnem montiranem političnem procesu obsodila in umorila prav demokracija. Politični eliti oziroma pastirjem demokratične črede je bil trn v peti, ker je postavljaj vprašanja, za katera v svoji malhi političnih behavosti niso imeli odgovora. Ljudem pa gre itak na živce vsakdo, ki ne deli njihovih malenkostnih usod. Nasprotno šolski polizobrazbi in resnici na ljubo »demokracija« ne pomeni oblasti ljudstva, ker ima termin »demos« slabšalen pomenski odtonek, tako da bi ga lahko prevajali tudi kot »drhal«. Demokracija je zato vselej utopičen ideal, ki predpostavlja aktivne državljane, politično osveščene ljudi, ki skupaj tvorijo to, kar politična misel z osemnajstim stoletjem zaokroži v ideji »ljudstva«, ki je suvereno v svoji pravici do upora in samostojnega oblikovanja oblasti. Atenci, ki so umorili Sokrata, so bili daleč od tega ideala: zgodovinske in osebne frustracije so bile podlaga njihovemu javnemu ravnanju. Zloba, nevoščljivost, privoščljivost, pohlep, vsesplošna omejenost, kratkovidnost, nizkotnost, čredni nagon itd., vse to in še kaj je omejevalo atenske množice, da bi nam lahko danes bile resničen političen ideal. Vsak dovolj jezičen in bogat demagog je tedaj lahko zmanipuliral množice s praznimi obljubami in iz njih naredil karikaturu ljudstva, ki ji pravimo drhal. Takšni pristopi niso tuji tudi današnjim »demokratičnim« političnim elitam. Zdi se, da je njihova naloga pred dejansko oblastjo in močjo denarja, da iz ljudi delajo drhal. Šele potem je demokracija prava, ker vedno znova izvoli elite, ki same sebi debelijo rit. Ljudem, ki jih ta coprnja nedvomno zmede, je treba njihovo nerganje potem le preusmeriti v »demokracijo« manj grozeče vode. S pomočjo medijev (sredstev množičnega dezinformiranja) jim je treba ustvariti domnevne sovražnike in ceneno zabavo.

Ko se pogovarjamo s posamezniki ali ko se ti v redkih priložnostih srečajo brez usmerjevalnega nadzora ustanov, alkohola in Facebooka, potem nam je jasno, da je ljudstvo – vsaj kot možnost – med nami. Ljudstvo v pravem pomenu: kot tisto, ki je poklicano obglaviti vladarja in izumljati avtonomijo. Oblasti denarja je treba to ljudstvo s širjenjem lenobe (udobja,

DRHAL ALI LJUDSTVO?

varnosti) in strahu spremeniti v impotentno in voljno drhal. Potem se lahko čudimo, kako ljudje postanejo »strokovnjaki« za mednarodno pomorsko pravo in goreče zagovarjajo »nacionalne interese« v strahu, da bomo Slovenci izgubili dostop do mednarodnih voda in padli v vsesplošno bedo, ki je značilna le še za Švicarje. Zanimiva je tudi nesebičnost teh »strokovno podkovanih« množic, ki za razliko od njihovih političnih in denarnih pastirjev nima ne jaht – niti ne namerava po mednarodnih vodah tihotapiti orožja ali kokaina. Njihova strokovna podkovanost pa odpove takoj, ko je beseda o javnem šolstvu in zdravstvu ali pokojninskem sistemu. Študente navdušuje bolonjska reforma, ker bodo v univerzitetno-industrijskem študijskem »šnelkursu« na hitro pristali v čakalnicah zavodov za zaposlovanje, upokojeince pa tolaži, da so si pridobili ministrstvo za vojsko.

Ljudstvo, ki ga oblast in komercialni ali pa podkupljeni mediji vztrajno preoblikujejo v drhal, si je na referendumu izbrilo mesto v Natu, četudi se to ni skladalo z nikakršnimi racionalnimi interesi ali zdravo pametjo. Prav vse, kar so trobili politiki in »strokovnjaki«, se je danes izkazalo za laž. A nič hudega, ker iz ljudstva delaš drhal tudi tako, da ga delaš kratke pameti oziroma spomina. Mogoče pa je na delu ta logika: bedasta oblast onesposablja politično kompetentno ljudstvo tako, da ga napravi sebi podobnega. In imamo drhal, ki pred televizorji zre v nizkotne medsebojne žaljivke in aferice strankarskih firerjev, potem pa verjame, da je šlo za politično razpravo o življenjskih zadevah.

To igro psihotičnega samoslepila pokvari le vdor realnosti. Nekakšni razcapanci so premagali naš nepremagljivi Nato. Tako kot poprej Sovjete in Britance pa še koga. Pravijo nam, da se ti razcapanci financirajo s proizvodnjo opija. To najbrž drži. Ni mi pa jasno, kako vse te droge pridejo do zahodnih potrošnikov, ker razcapanci nimajo ne letal ne ladij. Vso prometno infrastrukturo in potrebno logistiko ter sredstva za ta podvig ima v Afganistanu nekdo drug, ki še zdaleč ni tako razcapan. Zaradi vdora te neprijetne in Sokratovsko sprašujoče realnosti – in to ne zgolj ob tem vprašanju, ki je le primer – imamo možnost, da se ne pustimo, da iz nas delajo telebane. Drhal naj postane ljudstvo, ki se je sposobno znebiti svojih parazitov.

**KO SE POGOVARJAMO S POSAMEZNIKI ALI
KO SE TI V REDKIH PRILOŽNOSTIH SREČAJO
BREZ USMERJEVALNEGA NADZORA USTANOV,
ALKOHOLA IN FACEBOOKA, POTEM NAM
JE JASNO, DA JE LJUDSTVO – VSAJ KOT
MOŽNOST – MED NAMI.**

foto: Tomislav Gruden - GTS

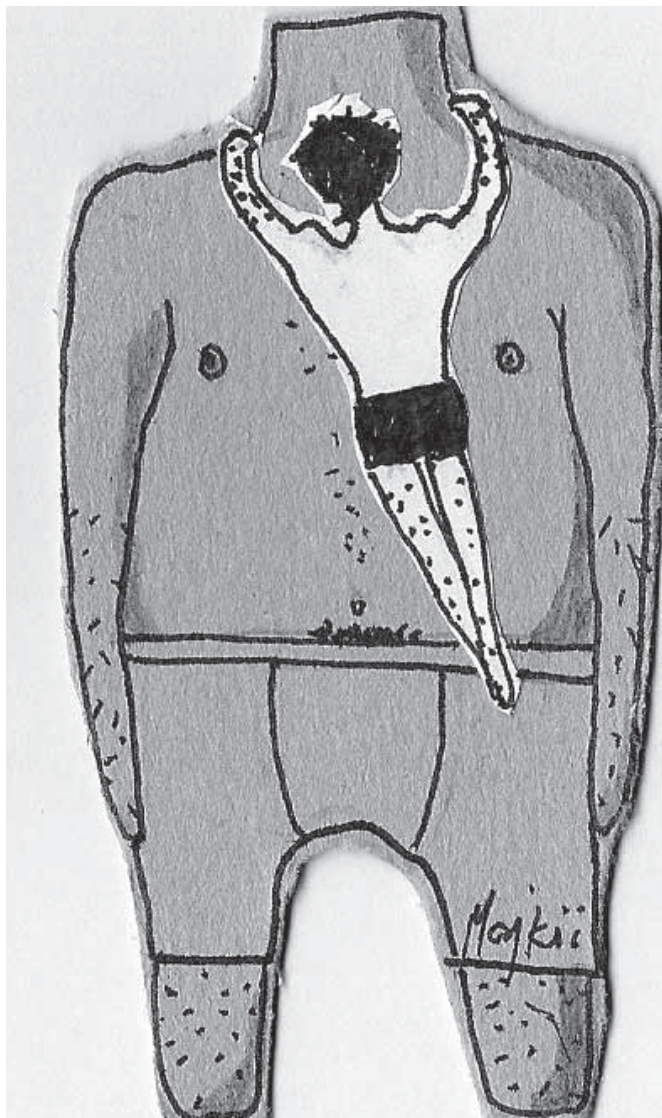
foto: osebni arhiv

Namesto pamfleta:

ZF-ZGODBA

Videl sem jih v sanjah. Eksoteran je njihov planet. Avtraks so najnižja vrsta kosmatih volkodlakov, ki se telepatsko pogovarjajo. So kosmati po obrazu, njihovi najhujši sovražniki so s planeta Ksulov, podobni so ljudem, oblečeni so v črne usnjene uniforme in letijo. Ne jedo in ne pijejo, le zelene kroglice uživajo. Poveljnik plavajočega planeta je Diexlous. Vozi se in upravlja planet. Sedež planetov se imenuje Selinedži. Vesoljna ladja je Izontraks. To je glavna bojna ladja. Še nekaj besed o govoru: dober dan je *akundan*, dober večer je *kundan*, dobro jutro je *razsamardv* ...

Črtomir Clonsky

Veliki kralj Román
in Mali kralj Žigažaga

KRALJ IN KRALJ

VELIKI KRALJ

MINILO JE LETO, MINIL JE ČAS,
ŽE DOLGO NISVA SI NIČ POVEDALA.
KAJ NAJ TI POVEM, SAJ ŽE VSE VEŠ,
VELIKOKRAT SEM TI ŽE OMENIL,
DA S TEBOJ NI NIČ,
VEDNO, KO PRESKOČI ISKRICA,
SE IZGUBIŠ, MIMO MENE HITIŠ,
NE VEM, KAM TE NOGE NESEJO,
TODA SIGUREN SEM,
DA Z MENOJ TE NI,
KO NEKDO RABI TE,
K NJEMU ZDRVIŠ, A KO MENE VIDIŠ,
SE VEDEŠ, KOT DA ME NI,
O, MOJ MALI KRALJ,
KAJ BO S TEBOJ,
KO NISI Z MENOJ,
ČE BIL BI MOJ,
VEDEL BI ŠE VEČ,
MISLIM SI LE,
KJE SI NOCOJ!?

MALI KRALJ

POČASI BLIŽAL SE JE ČAS,
HITEL, IN SKRIVNOST JE RAZODEL,
HITRO SI NAJAJ ME VNEL,
SKOČIL SI PRED ME,
ME POGLEDAL IN OBJEL,
S POLJUBI PA SI VARČEVAL,
SVOJE SRCE SI OMEJEVAL.
VELIKI KRALJ, POŠLA JE LJUBEZEN,
POŠLA JE NAJINA SLA,
NA OČEH NARISAN JE PORAZ,
NE BOM OBUPOVAL,
RAJE PRI DRUGEM BOM SREČO ISKAL,
NA SAMEM PA BOM KLJUBOVAL.

Kraljevi recenzor:

25. FESTIVAL GEJEVSKEGA IN LEZBIČNEGA FILMA

28. 11.–6. 12. 2009

Najstarejši tovrstni festival v Evropi je tudi letos poskrbel za pester izbor gejevskih in lezbičnih filmov. Izpostavil bi film *Prepovedane smeri*, ki govori o ljubezenski zvezi med belgijsko policistko Jennifer in Turkinjo Selin, ki svojo lezbično zvezo skriva pred svojim očetom, ki jo hoče poročiti z bogatim prodajalcem avtomobilov, ki pa je v resnici preprodajalec mamil in s tem dobro znan Jennifer. Zelo

dober je tudi film *Shank*, ki je zgodba o članu najstniške tolpe, ki skriva svojo gejevsko naravo, ki pride do izraza, ko njegova tolpa napade francoskega študenta geja, on pa ga zaščiti in odide z njim, tolpa pa ju potem zasleduje. Izpostavil bi tudi dokumentarec *Queer Sarajevo* festival 2008, ki je sovpadel z muslimanskim praznikom ramadanom, kar so oni vzeli za »pedersko provociranje«, zato zaneti

nasilje.

Film *Ghosted* je zgodba o umetnici Sophie, ki raziskuje smrt svoje tajvanske punce Ai-ling. Odpotuje v Taipei, kjer postavi inštalacijo v spomin na Ai-ling, kjer spozna novinarko Mei-li, ki pa se čez nekaj časa pojavi pred vrati Sophiejinega stanovanja v Hamburgu. Ampak Sophie kmalu ugotovi, da časopis, za katerega naj bi delala Mei-li, ne obstaja in da oseba z imenom Mei-li sploh ni prestopila nemške meje.

Otrok riba je film o najstnici Lali, ki se zaljubi v služkinjo Guayi, ki dela pri njeni premožni družini. Njuna ljubezen je tako močna, da začneta razmišljati o tem, kako bi oropali Lalino družino ter pobegnili v Paragvaj, od koder je Guayi doma. Rojeni leta 68 je zgodba o treh mladih francoskih študentih, ki so zaljubljeni med sabo in se preselijo na neko farmo. Njihovi otroci živijo v obdobju razpada komunizma in izbruhom aidsa, ampak sledovi generacije 68 še vedno ostajajo.

Marko Nakrič

foto: arhiv festivala

022
KRALJI
ULICE

LIFFe 2009 — 20. MEDNARODNI LJUBLJANSKI FILMSKI FESTIVAL

11.–22. 11. 2009

Za ljubitelje filma se je konec prejšnjega leta iztekel 20. mednarodni ljubljanski filmski festival, ki je zopet privabil mnogo obiskovalcev, saj ni minil dan, da ne bi kdo razočaran zapustil Cankarjevega doma, saj je bil film, ki si ga je hotel ogledati, razprodan. Sam sem srečno dobil akreditacijo za pet filmov.

Prvi film, ki sem ga pogledal, je bil film *Črnci*, ki se je dogajal proti koncu zadnje balkanske vojne. Črnci so hrvaška paravojaška enota, ki opravlja umazana dela. Eden od pripadnikov slučajno posname posnetek srbskega radija, kjer predvajajo posnetek usmrtitve enega od njih. Vodja se kljub objavljenemu premirju odloči za akcijo na srbski strani in v to povleče vse trenutne pripadnike Črncev, ki so sestavljeni iz drobnih kriminalcev, od junkijev do nekoga, ki je prvič v življenju poskušal ukrasti avto in so ga pri tem dobili. Sama misija je obsojena na propad, saj se izgubijo v nekem gozdu, kjer vodja vsakih pet minut ven jemlje zemljevid, ki jih na koncu pripelje do samouničenja, saj

se med seboj pobijejo, ostane samo eden, ki jih na koncu pokoplje.

Antikrist Larsa von Trierja me je malce razočaral, saj sem od filma, ki je prejel toliko nagrad, pričakoval več. Zgodba govori o paru, ki izgubi otroka. Mama ne more prebleti otrokove smrti in se z možem zateče v kolibo sredi gozda, kjer skušata prebroditi njene travme. V določenem trenutku oče dobi izvid avtopsije, kjer se pokaže, da je bil otrok pohabljen, saj mu je mama vedno obuvala čevlje na napačno nogo, kar je pripeljalo do deformacije stopal. Proti koncu tudi njega muči, saj mu nezavestnemu privije kovinski del avtomobilske gume na nogo. On skuša pobegniti, kar mu ne uspe. Film se konča zelo bizarno, saj na koncu on njo ubije, ker pridejo trije berači v obliki lisice, krokarda in srne, ki zahtevajo smrtno žrtev. Zadnji kader se zaključuje s tem, da on stoji na nekem gozdnatem hribu, kjer k njemu drvi množice novih vernikov. Beli trak je nemški film, ki se dogaja tik pred začetkom prve svetovne vojne nekje

na nemškem podeželju, kjer še vedno vladajo fevdalna pravila, saj ima lokalni baron vse niti v svojih rokah. V vasici se začnejo dogajati čudne nesreče, ki zahtevajo tudi nekaj človeških življenj. Izkaže se, da sta za vse nesreče kriva baronova otroka, ki seveda ostaneta nekaznovana.

Biser vseh filmov na LIFFe-u je pa francoski film *Prerok*. Zgodba se dogaja v zaporu, kamor pride zaradi napada na policista na prestajanje šestletne kazni 19-letni Malik. Da bi preživel, mora opravljati razna dela za vodjo korziške mafije, ki ima dobesedno ves zapor pod kontrolo – od varnostnikov naprej. V svojem obdobju prestajanja kazni Malik vzpostavi svoj red in prevzame oblast nad zaporom. Najlepši prizor je, ko Luciano, korziški mafijec, povabi Malika na razgovor, on pa ga s svojimi pajdaši zbije na tla na dvorišču, ki ga je še do nedavnega kontroliral prav Luciano.

Marko Nakrič

foto: osebni arhiv

POGOVOR S PISATELJEM ALOJZOM REBULO

Filozofska fakulteta, 1. 12. 2009

1. 12. je bili na Filozofski fakulteti v Ljubljani, v modri sobi petega nadstropja, pogovor s slovenskim pisateljem, dramaturgom in prevajalcem, gospodom Alojzom Rebulo. Najprej je bil predstavljen s strani delavcev Filozofske fakultete, kjer je vsak udeleženec tega dogodka izvedel zelo zanimive stvari o njem, med drugim tudi to, da je pred kratkim praznoval 85-letnico svojega življenja, hkrati pa smo izvedeli, da slovenska Univerza v Ljubljani praznuje 90-letnico svojega obstoja.

Pisatelj Alojz Rebula je bil rojen v Italiji, in sicer v kraju Šempolaj pri Nabrežini. Tam je veliko ustvarjal, kasneje pa je ustvarjal tudi v Trstu. Znan je tudi kot prevajalec iz latinščine in grščine. Alojz Rebula je predaval tudi po univerzah, ves čas svojega delovanja pa je ostajal zavedni Slovenec. Nikoli mu ni bilo lahko, posebno ne, ko je živel v različnih režimih, na primer v času fašizma v Italiji, pa tudi pri nas ni šlo brez težav, saj je kot zavedni Slovenec trpel tudi tukaj. Pisatelj je napisal številne odmevne

knjige, prevajan je tudi v druge evropske jezike – tudi sam pa je prevajal iz slovenščine v angleški in grški jezik. Obiskovalci smo lahko neposredno spraševali pisatelja Alojza Rebulo o marsičem, o literaturi itd., pa tudi, kaj si misli o politiki nasploh. Na vse je z veseljem in prijazno odgovarjal – pri svojih 85 letih je izredno duhovit človek!

Rajko Piltaver

023
KRALJI
ULICE

LJUDSKA KUHNA

Lepo pozdravljeni, dragi bralci in bralke, na uredniškem sestanku smo se člani uredniškega odbora odločili, da bomo z novim letom uvedli tudi nekaj novih rubrik. Ena izmed njih je Ljudska kuhna, saj smo nekateri brezdomci prišli do stanovanj, tako da nam je omogočeno, da si kaj lahko skuhamo tudi doma. Med nami je nekaj prav dobrih kuharjev! Vse prodajalce in prodajalke ter obiskovalce in obiskovalke našega društva zato prosim, da podprejo to novo rubriko. V veliko veselje nam bo, če nam zaupajo tudi kak svoj recept, mi pa ga bomo z veseljem objavili v naslednjih številkah časopisa.

Za začetek vam bom predstavil en čisto svoj recept. Gre za preprost posladek. Pa dober tek!

foto: Nona

NAVADNA CESTNA OMLETA

foto: Nona

Sestavine:

- 4 rumenjaki
- 200 g moke
- ščepec soli
- 0,5 l mleka
- žlica sladkorja
- olje

Vse sestavine skupaj z mešalnikom zmešamo v gladko in gosto zmes. Na vročem olju zmes zlatorumeno popečemo. Omleto lahko namažemo s poljubnim nadevom, na primer z vročo čokolado, marmelado, skuto ali s poljubnim nadevom po svoji želji.

Vaš novi kuharček Roman

foto: Boštjan Cvetič

Gogijeva kolumna:

HVALA, PRIJATELJI!

024
KRALJI
ULICE

Pa smo v novem letu – lahko bi dejal, eto, pa smo spet na samem začetku. Ampak to ravno ne drži, saj smo se vsi tisti, ki smo preživeli prejšnje leto, vsekakor postarali, in verjamem, da se je vsakemu posebej nekaj spremenilo. Meni osebno se je spremenilo marsikaj, in to – ne boste verjeli – na boljše. Pa naj kdo samo reče, da na tem svetu ni sreče! Verjemite mi: je, le poiskati jo moraš znati! Eno izmed prvih pravil, ki se mi je v šoli ulice vedno in vztrajno izmikalo, je, da v prvi vrsti spoštuj sebe in s tem korakom dosežeš, da spoštuješ tudi druge. Vsekakor mi je žal, da sem to pravilo začel resno upoštevati šele nekje tam pred petimi leti. Vendar vsaka stvar terja svoj čas, da dozori. Verjamem tudi, da nikoli, dokler smo živi, ni prepozno. Na »onem svetu« je bolj malo možnosti, da bi kaj spremenili.

Osebno sem se iz hudobneža prelevil v dobrotneža. To sem storil zavestno in s tem pridobil ogromno. Govorim o pravih prijateljih. Imam jih z eno besedo: ogromno. Vem, da se avtomatsko pojavlja vprašanje, kako lahko ima en klošar toliko prijatelj, ki niso klošarji. Odgovor je preprost. Ajnfroh moraš biti nabit s pozitivno energijo in vrata so ti potem odprta povsod. Vendar sam nikakor ne moreš prihiteti do tega cilja. Da vam pojasnim. Veliko svojega preteklega časa sem dobesečno sameval. To je z eno besedo – pekel. Zaprt si v samega sebe in nikomur ne dovoliš, da se ti približa. Tega si niti v sanjah ne želite. No, vsaj jaz vam tega ne želim enostavno zato, ker vem.

No, pa da neham brezplačno deliti nasvete in nadaljujem z rdečo nitjo te zgodbe. Rad bi se zahvalil svojim prijateljem in jih hkrati prosil, naj mi še dalje stojijo ob strani. Verjemite mi, da se močno trudim popraviti vsaj delček slabega, kar sem storil. Vsekakor se zavedam, da vsega ne bom popravil, a kaj čem, tako je pač nanese. V prvi vrsti se zahvaljujem svoji dolgoletni prijateljici Karmenci, ki je zelo pozitivna in med drugim tudi zelo inteligentna oseba. V drugi vrsti se bom iz srca zahvalil tudi »mami Zdenki«, ki me finančno podpira in me vsekakor tudi nadira. Za informacijo vam povem, da ima v najemu »mojo dnevno sobo«. Naj pojasnim:

tu, kjer prebivam, je zraven Bar Bro, imenovan »lukna«. To je v isti stavbi, kjer bivam, zato pravim, da sem pri »mami« v dnevni sobi, saj si spalnice ravno ne deliva. Mišo – to je živa, sedaj celo napisana resnica! Veste, ta bar je tak kot »Juga« v malem. Da pa ne boste napačno zastopili, vam moram povedati, da smo vsi domači. To pomeni, da se redkokdaj kregamo, tepemo se pa sploh ne. Smo ljudje, ki »čuvamo« to, kar imamo. Moram pohvaliti osebe, ki nas streže. Ne bom rekel: tiste znane »od spredaj in od zadaj«. Ne! To osebe je nekaj posebnega – strežejo iz samega srca. Nikakor pa ne morem preskočiti dejstva, da mi naša »mati« ne da seksat. Zmenjena sicer sva, je pa ena težava – seksala bova, ko bo junija sneg. Veste, to je tista bela stvar, ki pada z neba. Torej, seksala bova na Nikolovo.

Pa da nadaljujem. Eden izmed prijateljev je Vito. Električar. Ni je stvari, ki je ne bi znal popraviti – kar se elektrike tiče, seveda. Nato sledi človek, ki je liga za sebe. Smiljan. Motoristični navdušenec. Ja! Ded ima enih sto kilogramčkov pa še tak mimogrede enih dvesto prijateljev v moto klubu Gremium MCX. Prava pravasta pojava, vam povem. Morali bi ga spoznati pa bi opazili to, kar sem opazil sam. Da ima pod toto debelo kožo zelo dobro srce. Verjetno tega še sam ne ve.

Glejte! Bistvo tegale pisanja je v tem, da vam odprem oči. Mi se imamo fajn! To je bistvo življenja! Ah, da ne pozabim omeniti, da nihče od naštetih niti približno ni klošar. Nikoli niti ne bo, zato ker so že »v letih«.

Za sam konec moram pohvalit še City – mislim trgovski center, tam, kjer prodajam naš cajteng. Mirjam, hvala ti. Ker zima je neprijetna zadevščina. Hvala za dovoljenje, da lahko v mrzlih in deževnih dneh prodajam časopis v notranjosti vaše zgradbe. Hvaležen sem tudi gospodu Varnostniku – mislim, da mu je ime Darko, ki je to organiziral.

Glejte, smisel tega je, da ste predvsem pozitivno nastrojeni, kot sem sam. Ja! Lepše je – verjemite! Vedno govorim, če se vi dobro počutite, se tudi jaz. To je živa resnica! Pa še nekaj moram pod nujno dodati – ne mi več govorit, naj se

spravim delat. Bolj pametno je, da greste na pregled vaših tumastih možganov. Ne me jezit! Pa mimogrede – ne grozim.

Bistvo vsega tega je, da smo v končni fazi vsi le običajni ljudje. Če se obnašamo oziroma sprejmemo to dejstvo, bi lahko bili končno srečni. Verjemite, ni vse v denarju.

Za konec sem skoraj pozabil povedati, da nisem popolnoma zastoj na tem planetu. Hvala, da ste preboleli moje nakladanje! Lep, zelo vroče topel pozdrav in uživajte! Pa še nekaj: ženske, smejte se – in to samo zato, da ne skrivate zobnih protez!

Goran Šrok - Gogi

Ptice lebdijo v zraku,
ne menijo se za besede,
vržene v peščen zaliv.
Danes sem sama, nikogar
ni pred menoj, danes sem
resnično sama.
Tisti zahrbtni občutek
nemoči, ko dejanja vedno
znova zgrešijo misli,
vedel si, kaj moraš
storiti, vendar tega nisi
udejčal.
Tisti trenutek nekdanjih
iger, nekdanjih besed, vedel
si, da si zgrešil. Ptice
se selijo na jug, danes
sem mirna, boljše mi je
bilo kot včeraj in jutri
me mogoče ne boš več
prepoznal, četudi stojim
pred teboj, čakal boš na
moje besede slovesa, pa
bodo odšle z menoj.
Nekoč boš prijel kamen,
se spominjal o meni, a
šlo je za izgubljeni
včeraj, ni bilo več
stvari, ki bi se je
zmogla oprijeti.

Nataša Dembsky
(posthumno)

DNEVNIK

Prvič od tretjič, 10. 5. 2009

Gospodov dan, nedelja. Novi pazniki na praksi. Čisti fazani, še nič ne vedo o zaporu. Da pa se naučijo, takoj na vse zgodaj pretep z nožem pred celico 11. Kri šprica, eden porezan po prsih, drugi ima globoke ureznine po rokah. Fazani čisto posrani opazujejo od daleč in se ne upajo vmešati in prekiniti pokola. Stari paznik Si Ftah, kar po arabsko pomeni »odpri« (celico, recimo), tiho nekaj časa opazuje nove paznike in pretep, potem pa posreduje (rutina). Z debelo gumijasto palico nabije oba pretepača, ju vklene in odpelje najprej zašit rane v bolniški ali bolje: veterinarski oddelek. Potem se bo odločil za kazen, najbrž »palicom po tabanima« – falaka. Fazani gledajo čisto zgroženi. To je bilo za dobro jutro. Spet me je klicala prijateljica Lamija iz Rabata. Od zadnjič, ko me je klicala, se je naučila nekaj angleških besed. Čisto me je presenetila, da se je šla učiti angleščino. Sicer se pogovarjava v arabščini. Sploh

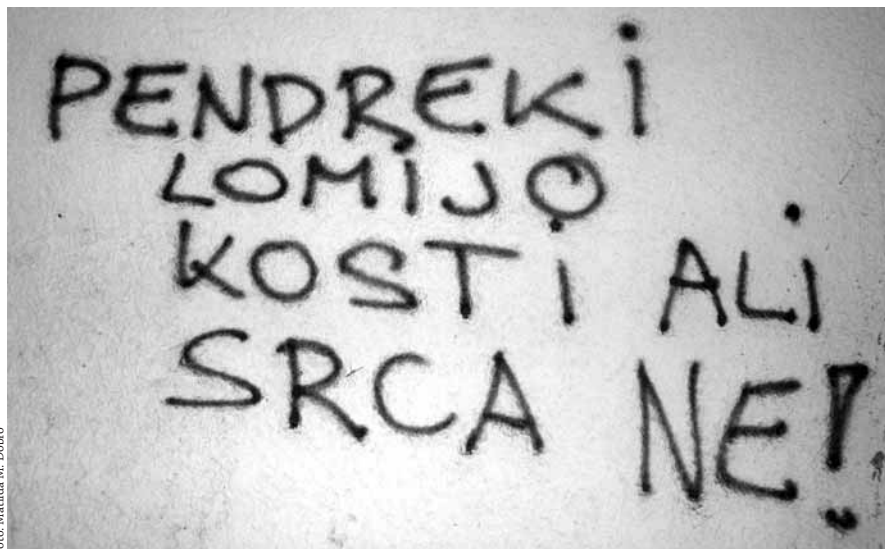

foto: Mariša M. Dobro

pa mi je čisto vseeno. Ko me spustijo, se najbrž nikoli več ne bom vrnil v Rabat. V zaporu je fajn, če imaš kdaj telefonske pogovore s kakšno bejbo, da preženeš dolgčas in da si razvnameš domišljijo. Oprimeš se še tako majhnih stvari, samo

da ti mine čas. Nedelja se vleče po polžje, kakor tudi vsi ostali dnevi.

Igor

KORAKI PO POROKI, 2. del

Napočil je čas, ko sva se z ženo Irmo dodobra spoznala, čeprav človeka nikoli ne spoznaš.

Oba srečna sva začela premagovati razne vsakodnevne skrbi, pričelo se je plačevanje raznih položnic in pričele so se druge skrbi za naju, saj sva se soočila s pravim zakonom, v katerem včasih pride do velikih obveznosti. Žena

foto: osebni arhiv

Gospa Irma

je brezposelna oseba in ne prejema nikakršnih prejemkov, zato živiva z mojo pokojnino.

Nič nama v slogi ne primanjkuje, le čakanje za dodelitev stanovanja v Ljubljani se malo vleče. Sedaj zaenkrat živiva pri njej v Velenju, a od Stanovanjskega sklada pričakujeva stanovanje, ki nama pripada po mojih

foto: Mariša M. Dobro

Gospod Toni

petih letih čakanja nanj. Po večkratnih klicih tja sem dobil odgovor, da sva na pragu vselitve ... in komaj čakava na ta dan, čeprav je v Velenju mnogo stvari cenejših kakor v Ljubljani.

Sicer pa rada hodi na sprehode, če nama seveda to dovoljuje vreme – mora biti sončno in brez dežja. Tudi razne igre igra po internetu in se tudi posvetiva raznim domačim opravilom. Seveda se po nakupih v trgovini vsakodnevno malo posvetiva en drugemu ob najini kavici. Moram priznati, da je življenje povsem drugačno, kakor je bilo prej, ko sem bil samski moški.

To, da nisi sam, in občutek, da imaš nekoga ob sebi, je zlata vredno. To daje človeku čisto drugačno podobo in čisto drugačno življenje. Res je, da ni vse zlato, kar se sveti, a malo ljubezni, razumevanja in topline človeka spodbudi v nadaljnje življenje.

Ne bom govoril o nekaterih boleznih in zdravniških kontrolah, ki jih imava, saj v dvojje je res vse mnogo lažje.

Toni Meško

PRED 100 LETI

V seriji prispevkov rubrike »Pred 100 leti« objavljamo različne časopisne prispevke na teme brezdomstva, beračenja, revščine, socialnega varstva, stanovanjske problematike. Ti prispevki so ponatisnjeni iz starih slovenskih časopisov, predvsem iz Slovenskega naroda in Slovenca, pa tudi iz Jutra, Večera in drugih manj znanih časopisov.

Surov berač. V nedeljo zvečer je stara »rotovška hiša«, 56letni brezposelni in že neštetokrat kaznovani žganjar, Karel Špindler, začel po ulicah javno beračiti. Ako mu pa kaka dama ni hotela dati daru, jo je tako oštel, da je kar zardela. Stražnik je suroveža aretoval in so ga oddali sodišču.

Slovenski narod, 30. 1. 1912.

026
KRALJI
ULICE

Dragi bralci, moram se vam opravičiti, ker sem malo zamudila s člankom. Zbrala sem pogum in se odločila napisati nekaj lepih stavkov o božiču. Mislim, da bi morali vsi ljudje praznovati božične praznike, kajti pomen božiča izgublja pravi smisel. Vidim, da se iz leta v leto spreminja na slabše. Zaradi ponudbe v trgovinah in na stojnicah se ponujata samo še kič in kitajska roba. Včasih smo kristjani božič praznovali čisto na drugačne načine. Hodili smo v cerkev na polnočnice in gledati jaslice ter se zavedali pomena, da se gospod Kristus rojeva vsako leto na novo. Vsem skupaj želimo iz Kraljev ulice vesele, srečne in zdrave dni v novem letu – z zamudo, a iz srca!

Vaša Smilja in Ferdinand

SMS-KOMENTARNICA: 041 291 760

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 041 291 760. VABLJENI K SODELOVANJU!

Knjigo Meseno spoznanje avtorja Franja Franciča lahko sedaj naročite tudi po pošti! Na naslov "Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana" nam pošljite naročilnico s spodnjimi podatki, mi pa vam bomo poslali knjigo, ki jo plačate po povzetju. Cena posameznega izvoda je 6 evrov, potni stroški in stroški pakiranja so zajeti v ceno.

NAROČILNICA

Ime in priimek:
Naslov in poštna številka:
Telefonska številka:
Število izvodov knjig, ki jih nepreklicno naročate:
Vaš podpis:

Knjigo lahko naročite tudi tako, da zgornje podatke pošljete na naš e-naslov: kraljilulice@gmail.com.

POZDRAVLJENI!

Prihajam iz primorskega kraja Škofije, kjer živim že skoraj pol stoletja. Sem upokojena učiteljica in pred nekaj dnevi sem zakorakala v osmo desetletje. Žal sem že v obdobju krčenja. Pa kaj! Kot otrok sem ciganila po vasi Laze na Notranjskem in bila zaradi tega večkrat tepena. V srednji šoli me je obšla želja po vandranju in preštopala sem kar nekaj cest. Največkrat sama.

Družina, služba, dom ... so me zabetonirali na nekaj kvadratnih metrov. Izgubila sem vid, sem močno slabovidna in vsa načrtovana potovanja so postala čista utopija. Pišem pesmi. Izdala sem pesniško zbirko z naslovom Sem, kakršna sem. Pripravljam drugo zbirko z naslovom Midva sva najin dom. Nemirna po duši po svoje klošarim in se izgubljam po neprehojenih poteh in pojem: najlepša pot je naprej! Za vas sem že večkrat slišala. Klobuk dol! Napisala sem nekaj prispevkov in vam jih pošiljam, čeprav ne vem, kdo lahko sodeluje v časopisu Kralji ulice. Če bo šlo v koš, ne bo nobene škode. Vsem vašim želim topel obrok, streho nad glavo in prijazno besedo z nasmehom. Pozdrav in srečno!

Katarina Kalaba iz Škofij

POZDRAVLJENI!

Zahvaljujem se za tri prejete novembrske izvode, kjer ste objavili tudi moje »Srečanje«. Prav tako sem bil izredno vesel Kosovelovega CD-ja, ki ga veliko poslušam in je prečudovit. Lep pozdrav,

Miro Sešek

P. S. Sicer sem tudi glasbenik. Pred leti sem bil polovica dueta Juhej in Vuhmepiš. Ker me ustvarjalna žilica še ni zapustila, imam v rokavu zopet ducat songov, ki čakajo na luč sveta. Med drugim trenutno iščem navihane ulične godce za popestritev studijskega snemanja. Če v vaši sredini veste za koga, ki bi bil pripravljen sodelovati, naj se mi kar javi (violina, harmonika, tolkala, trobenta ...).

Razstave

KAJ: Rajko Bizjak: Zvezdni prah – inkarnacije (fotografska razstava)
KJE: Cankarjev dom, Mala galerija, Ljubljana
KDAJ: do 17. 1.

KAJ: Jaslice
KJE: Ljubljanski grad, Kapela, Ljubljana
KDAJ: do 2. 2.

KAJ: Oblikovanje za branje – pregledna
razstava članov Društva oblikovalcev
Slovenije
KJE: Cankarjev dom, Prvo preddverje,
Ljubljana
KDAJ: 6. 1. do 2. 2.

Glasba

KAJ: Pravljичno rešetanje
KJE: Metelkova mesto, klub Gromka,
Ljubljana
KDAJ: 19. 1. ob 24h

Predavanja

KAJ: Večeri z Jakopičem v muzejski
kavarni
KJE: Mestni muzej Ljubljana, Gosposka
15, Ljubljana
KDAJ: 19. 1. ob 19h

KAJ: 2000 kilometrov po Japonski v
štirinajstih dneh
KJE: STA Travel cafe, Trg Ajdovščina 1,
Ljubljana
KDAJ: 20. 1. ob 19h

Razno

KAJ: Pogovor z avtoricama razstave Hiše
– Nejo Tomšič in Špelo Škulj
KJE: Kinodvor, Kolodvorska 13,
Ljubljana
KDAJ: 5. 1. ob 17h do 24. 1.

KAJ: Informativa 2010
KJE: Gospodarsko razstavišče, Dunajska
18, Ljubljana
KDAJ: 29. 1. ob 9h

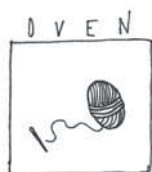
KAJ: Čajanke za sodobno umetnost
KJE: Metelkova mesto, galerija Alkatraz,
Ljubljana
KDAJ: 4. 1. ob 20h

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: kraljiulice@gmail.com.

ULIČNI HOROSKOP

Gregor B. Hann,
ilustracije Damjan Majkić

Po napornem praznovanju je prišel čas, da poprimete za delo, če hočete kljub recesiji uspeti v življenju. Partner že komaj čaka, da odideta tudi na kakšno večerjo in se pogovorita o poslovnem sodelovanju. Tudi v intimnosti vas čakajo presenečenja!

Nekdo želi govoriti z vami o pomembnih zadevah, vendar vi ne boste vsega vzeli zares. A kasneje se bo izkazalo, da je ta oseba imela prav. Kljub temu ne boste zamudili priložnosti, ki se vam ponujajo. Zelo jih boste izkoristili! Ne bo vam žal!

Od nekje lahko pričakujete finance, vendar vam predlagam, da spoštljivo ravnate z denarjem, saj denar prej odide, kot pride – od njega je odvisna tudi ljubezen, saj toliko, kot je ljubezen globoka, mora biti denarnika široka. Pred novo gripo ste imuni!

Obeta se vam potovanje v eksotično deželo, kjer boste spoznali vse čare te dežele, zato se boste težko odločili za povratek. Morali se boste vrniti, kajti domovina je le ena in ta je dragocena! Igrajte loto, morda se vam obeta sreča.

Zvezde vam bodo naklonjene, predvsem proti koncu meseca januarja, ko boste s partnerjem preživeli lepe trenutke v dvojce. Očarani boste nad njeno oziroma njegovo šarmantnostjo. Denarja bosta imela le za sproti, saj sta oba zelo skromna in poštena, to pa je tudi nekaj.

Malo se sprostite in si dajte duška, saj vam bo to zelo prijalo po napornem delu. Nihče ne bo naredil ničesar namesto vas, toda zaslužite si zabavo po svojem okusu. Na vidiku je ljubezenska avantura, mar jo boste sprejeli?

OGLASNA DESKA

Preselil sem se v bivalno enoto in sem brez pohištva. Nujno bi potreboval štedilnik in pomivalno korito. Zelo bom vesel tudi prevoza. Ivan, 051 856 549

Prosim, če mi lahko kdo podari rabljeno funkcionalno televizijo z daljincem, staro največ šest ali sedem let. Lahko tudi doplačam. Prav tako bi potreboval rabljen računalnik, star največ sedem let. Tudi tega lahko doplačam. Najlepša hvala. Peter, 070 293 696

Prosim, če mi kdo podari transportni 9-metrski kontejner (potrebujem tri), ki ga ne potrebuje več, lahko je tudi poškodovan. Še vnaprej zahvaljujem! Hvala. Tim, 070 248 241

Mamica z 2-letnim sinom najame sobo v Ljubljani. Do 200 evrov, redno plačilo. Urška, 051 258 122

V društvu Kralji ulice sprejemamo tudi hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Zahvaljujemo se Četrtni skupnosti Center – MOL, ki nam je v novoletnih dneh podarila nekaj hrane, nogavic in pisarniškega materiala. Najlepša hvala in vse dobro v letu 2010 vam želimo!

PODARI PLOČEVINKO

V našem dnevnem centru na Pražakovi 6 (vhod z Miklošičeve) zbiramo aluminijaste pločevinke, zato vse bralke in bralce vabimo, da nam jih prinesete in na tak način prispevate k čistejšemu okolju.

Projekt Podari pločevinko poleg tega, da ekološko osvešča, tudi z zbranimi sredstvi podpira različne organizacije, med drugim tudi Kralje ulice.

Več na: www.podari-plocevinko.si.

Do 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo odmeri država za preteklo leto, lahko namesto državi odstopite društvu Kralji ulice. To storite z obrazcem Zahteva za namenitev dela dohodnine za donacije (MF-DURS obr. dohzip št. 3), ki ga s svojimi podatki (ime, priimek, naslov, davčna številka in pristojni davčni urad) pošljete na DURS. Nanj napišete, da bi del dohodnine radi namenili Društvu za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice – pri tem dodate še našo davčno številko, ki je 23956046, ter določite odstotek dohodnine, ki ga želite nameniti Kraljem ulice (do 0,5 odstotka). Hvala!

DVD-TROJČEK V ULIČNI PRODAJI!

Bralke in bralce obveščamo, da je DVD-trojček, ki vsebuje tri kratke filme: Rent a Žicar, Marko in Promo film Kralji ulice, že v ulični prodaji. Povprašajte zanj pri svojem uličnem prodajalcu ali prodajalki! Cena DVD-ja je 3 evre, polovica tega zneska pripada osebi, ki ga prodaja.

V ulični prodaji je tudi knjiga Méseño spoznanje: erotične zgodbe avtorja Franja Frančiča.

Vabljeni, da jo kupite pri svojem uličnem prodajalcu. Cena je 4 evre, polovico dobi prodajalec.

Izšel je tretji zvezek stripov Nika Kneza z naslovom Street stripnik 3. Cena stripovskega zvezka z barvnimi platnicami je dva evra, od katerih polovica ostane prodajalcem.

Trenutno vas tarejo težave, ki na srečo niso tako hude. Kasneje se bo vse uredilo tudi na finančnem področju in v ljubezni. Dobili boste nenavaden obisk!

Rojenim v prvi dekadi tega znamenja se odpirajo možnosti za napredek – predvsem v poslovnem svetu. Nekatere v vaši okolici bo zadela zavist, vendar se ne obremenjujte s tem!

Družina vas je sprejela z velikim navdušenjem, zato se potrudite, da boste spoštljivi do bližnjih. Prišel je čas sprememb, saj ste dolgo časa bili samski, kajne?

Končno se vam je začelo odpirati, tako da boste zaživeli življenje takšno, kot se spodobi. Dolgo časa ste čakali na tako priložnost. Zagrabite jo z obema rokama!

Rojeni v tem znamenju ste vedno zelo zaposleni, radovedni in imate bogat zaklad znanja. Le tako nadaljujte in kmalu boste to znanje lahko delili z drugimi ljudmi.

Za vas je značilno, da vas zanima marsikaj, zato vas imajo ljudje radi. Napredovali boste na čustvenem področju, nasmiha pa se vam tudi sreča pri denarju. Ali jo boste ujeli?

030
KRALJI
ULICE

RAZVEDRILO

Mornar poroča kapitanu ladje:
»Kapitan, na ladji imamo slepega potnika. Kaj naj z njim?«
»Vrzite ga v morje!«
»Razumem.«
Čez pet minut se mornar vrne in vpraša:
»Kaj pa naj storim s psom?«

Zmajček

ŠALNI SMRT

Tvoja mama šalmi plete.
Ena léva, ena désna,
v obraz preveč jerésna.
Grémjo malček požge čkat,
mama miza vije vrat :/

Kobrowsky

AFORIZMI

Brez umazanega sodelovanja
novinarjev bi sodobnemu
fašizmu že odpadla
demokratska krinka.

Ko sem bil na cesti, nisem
imel hladilnika, a sem imel
vsaj meso. Sedaj ko imam
hladilnik, je pa vedno prazen.

Jure Kunaver

Gregor B. Hann

Poročil se je z revolucijo, varal pa jo je s kontrarevolucijo.

Josip Kalašnikov

POZOR — NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik ali sudoku pošljite na naslov:
Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte
za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje,
stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti
pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka
Kosovela in Nika Grafenauerja – ali zgoščenko Svetlane Makarovič
»Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj.

Nagrajenca pravilno rešenega decembrskega magičnega lika ali
sudoka sta **Kristina Herič** iz Maribora in **Peter Jerič** iz Velenja.
Iskrene čestitke obema!

MAGIČNI LIK

Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) lopov, ropar,
- (2) vrsta eksotične papige,
- (3) kratica za nekdanjo tovarno avtomobilov iz Maribora.

	1	2	3
1			
2			
3			

SUDOKU

9					8			
						2	5	3
2	7				5		1	
			2	1		3	7	5
1				5				4
5	3	2		4	9			
	1		5				9	7
3	2	5						
			4					2

ZA DOBRO JUTRO **NIKJ**

MILAN

Ostanite obdarjeni z dobroto!

